

Naučit se radovat

**Jakub Hrubý, autor projektu
Vzkříšené varhany**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
12/2022 / ročník XXXII / 29 Kč

10 Betlém Josefa Utze

15 Manželské večery prohlubují lásku

19 Vznik adventního věnce

22 10 (dobrých) důvodů, proč nejít ke zpovědi

Chcete udělat na Vánoce radost někomu ze svých blízkých?

Darujte předplatné diecézního měsíčníku Adalbert!

Čtete rádi Adalbert?
Předplaťte ho také svým blízkým nebo přátelům!

**rozhovory • názory • osobnosti
život církve • informace z diecéze**

Rádi vám zašleme

dárkový poukaz na předplatné časopisu Adalbert pro rok 2023

Můžete ho věnovat svým blízkým, rodině či přátelům.
Cena ročního předplatného je 319 Kč.
Ozvěte se nám na redakční e-mail adalbert@bihk.cz
nebo na telefon: 495 063 422.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Opravy varhan považují za zázrak – Jakub Hrubý
- 9 **vánoční tradice**
Vánoční stromeček
- 10 Betlém Josefa Utze
- 15 **evangelizace**
Manželské večery
- 18 **knižní tipy**
Příprava snoubenců na darování se v manželství
- 19 **pastorace**
- 22 **úvaha**
Deset (dobrých) důvodů, proč nejtít ke zpovědi
- 24 **seriál**
Řeholní řády a kongregace (11)
- 27 **historie**
Prsten
- 29 **jak to vidím já**
Stát se pro ostatní darem
- 30 **Papežská misijní díla**
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Už aby bylo po Vánocích...

Náročná příprava

Vzpomínám na svého strýčka Pepu, který s námi bydlel v našem domě na samotě u lesa. Byl to skromný a pilný člověk, každému pomáhal a měl rád klid. Moc se mu nelíbil rozruch kolem velkých návštěv, a když se blížily Vánoce a s nimi všechny náročné přípravy, tak si občas povzdychl – už aby bylo po Vánocích... Já jako dítě jsem ho nechápal a skoro jsem jeho slova považoval za jakési rouhání... Vždyť tyto svátky jsou tak krásné – není škola, jsou dárky, jedinečná atmosféra v kostele i doma.

Chce to systém

Už hodně dlouho nejsem dítě a mám věk mého strýce, když si tak postěžoval. Rozhodně víc mu rozumím, než tehdy. Ano, Vánoce jsou nádherné svátky, ale dají pořádně zabrat. Mimochodem, mám takovou malou radu. Aby byly Vánoce skutečně klidné, radostné a dobře prožité, doporučuji dlouhodobou přípravu. Už více let se snažím zamyslet nad celou sérií svátečních kázání třeba dva měsíce dopředu. Vánoční přání píšu už v říjnu a posílám v adventu a dárky řeším průběžně během celého podzimu, aby se vše rozložilo do delšího času – bez spěchu a nervozity. Víím, vše nejde připravit měsíc dopředu, ale mnohé ano.

Raději je zaspát

Ovšem je tu ještě jeden problém. Je to jaksi opačná stránka prožívání Vánoc. Jsou lidé, kteří mají spoustu přátel a nevědí, jak zvládnout záplavu práce pro obdarování druhých, ale jsou i ti, kteří nikoho nemají. Rádi by někomu udělali radost, ale není komu... Jsou i takoví, kteří mají děti, vnoučata, ale nestýkají se, odcizili se, nemluví spolu... Ti se snaží Vánoce – zvláště Štědrý večer – nějak přežít, zaspát, protože pokud je někdo sám, tak to nejvíce bolí právě v tento den.

Jde to i jinak

Když jsem byl kaplanem v Novém Městě nad Metují, pan děkan Štěpánek měl už po desetiletí zavedený krásný zvyk. Vždy na Štědrý den pozval na večeři a posezení u stromku i s dárky několik kněží z okolí a také starší a osamocené lidi z farnosti, aby mohli sdílet naše společenství. Vždy se nás sešlo 10 i více lidí a bylo to příjemné setkání pro hostitele i pro pozvané. Nebylo to určeno jen pro „kostelní lidi“ nebo katolíky. Například časem ráda přicházela i paní farářka z místní farnosti Církve československé husitské.

Vyhlašuji pátrání

Prostě Vánoce zasahují děti i dospělé a odhalují naše vztahy i stavy až na dřev. Dejme si ale pozor na jednu věc. Pokud bychom byli na sebe hodní jen kolem 24. prosince, pak ze všeho děláme jen jakýsi sváteční kýč, cosi hraného a poněkud laciného. Bude skvělé, když si sebe navzájem budeme všimnout jak o svátcích, tak i během celého roku... Zkusme zapátrat ve svém okolí. Je tu někdo osamocené, opuštěné, snad i zatrpklý? Co ho zkusit navštívit s nabídkou pomoci nebo zajít jen si popovídat? Možná ho budeme inspirovat k tomu, aby zkusil „zamrzlé“ vztahy uzdravit a obnovit...

Ostatně, co vyplývá z 25. kapitoly Matoušova evangelia? Cokoliv jste učinili pro nejmenšího z mých bratří (nebo sester), jako když jste udělali pro mne – říká Pán. Tedy nejde jen o naše blízké, ale pokud chceme prožít dobře tyto Vánoce, zkusme obdarovat i samotného Krista... Všimněme si někoho potřebného a zkusme mu projevit přátelství nebo zájem, nějak mu udělat radost a pokračujeme v tom celý rok.

K Vánocům pokojným a naplněným láskou k Bohu i lidem ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

Opravy varhan považují za zázrak

Ojedinělý program Královéhradeckého kraje **Obnova historických varhan**, který nemá v České republice obdoby, každoročně vyhlašuje Královéhradecký kraj již od roku 2008. K reprezentaci onoho programu vznikl projekt Vzkříšené varhany, jehož autorem je Jakub Hrubý, kterého jsme se zeptali nejen na záchranu varhan.

77 Odkud pocházíte?

Narodil jsem v Broumově a celé dětství jsem prožil v malebné obci Božanov na česko-polské hranici. Můj otec je vystudovaný agronom a maminka učitelka v mateřské školce. Vychovali spolu pět dětí a nyní si zaslouženě užívají důchod a třináct vnučat. Jako prvorozený syn jsem byl nadějí nesplněných snů svých rodičů. Táta se jako samouk učil hrát na varhany, ale bohužel k řádnému studiu se nikdy nedostal, i přesto jako varhaník na Broumovsku sloužil celých 50 let. S tím souvisí i můj vztah k hudbě a k víře. Byla to samozřejmě povinnost chodit každou neděli a svátek do kostela, a tak vzpomínám, že i dvakrát ročně, o Vánocích a Velikonocích, zpíval amatérský sbor Stěnavan na kůru kostela sv. Petra a Pavla v Broumově.

77 Jak jste se dostal k umění, byla to vždy hudba, zpěv, co vás zaujalo?

Hned první den v první třídě jsme šli do Hudební školy v Broumově, kde jsem začal chodit na klavír. Dvakrát týdně celých osm let, moc mě to nebavilo, ale musel jsem, a to bylo dobře. V osmé třídě, tedy ve čtrnácti letech jsem se rozhodoval, co dále, a hudba se najednou hodila, neb matematika a fyzika nebyly mé oblíbené předměty. Ještě si vzpomínám, že jsem učiteli fyziky s jistotou sdělil, že jeho předmět již nikdy nebudu potřebovat. Měl jsem pravdu, nepotřeboval. Udělal

jsem přijímací zkoušky na nově vzniklou Soukromou konzervatoř v Hradci Králové, kde vyučoval varhany Jiří Strejc, tehdy regenschori a varhaník katedrály Svatého Ducha. Byl to pro mne nový svět. Ač jsem varhany nedostudoval, tak k nim mám vztah vroucí již od dětství. Jiří Strejc byl také člověkem, který mne seznámil s basistou Petrem Hlavatým, jenž mne inspiroval k započetí studia zpěvu. Vystudoval jsem sólový zpěv na konzervatoři v Kroměříži a HAMU v Praze. Během studií jsem odezpíval tisíc pohřebních obřadů ve smuteční obřadní síni v Hradci Králové v Kuklenách právě s Jiřím Strejcem. Skvělá škola.

77 Toužil jste se stát profesionálem?

V prvním ročníku na HAMU mají všichni studenti pocit své jedinečnosti, někteří realitu odhalí dříve, někteří později, někteří nikdy. Byl jsem naštěstí ten první případ, a tak jsem se do profesionálního života dostal docela rychle. Udělal jsem předzpívání do Pražského filharmonického sboru a v létě jsem se hned zúčastnil zájezdu do Izraele, kde jsme vystupovali se světovými sólisty pod taktovkou legendárního Zubina Mehty. To se opakovalo několikrát, a bylo to poznání opravdové hudební reality. Také jsem spolupracoval s Pražským komorním sborem, kde jsem zažil zase spousty jiných skvělých umělců, setkal jsem se poprvé s hudbou G. Rossiniho atd. Musím ale také říci, že

pedagogové pěveckého oddělení HAMU k mému působení naklonění nebyli, asi také kvůli tomu, že jsem jim velice rád vyprávěl, jak to v zahraničí chodí, a že hudební úroveň ve světě je zcela odlišná, než za zdi pražské alma mater.

77 V čem je technicky největší rozdíl u sólového zpěvu a sborového?

Záleží na tom, jakým hlasovým fondem disponujete. Vycházejme z toho, že jak zpěvák sborový, tak i sólový by měl mít elementární vzdělání, co se týče pěvecké techniky. Ve sboru mají jednodušší pozici zpěváci se středním či menším hlasem (nezaměňujeme s rozsahem). Pokud máte hlas velký, je trochu problém se s kolektivem hlasově spojit, aby nevyčnival. A samozřejmě pokud se musíte tlumit, tak omezujete svou přirozenou barvu a intenzitu hlasu a většinou to po delší době nekončí dobře. Je to hodně specifické a obtížné. Člověk musí mít dost zkušeností, aby vše zvládl. U sólového zpívání můžete předvést, co umíte v rámci správné intonace a rytmu. Ovšem člověk se musí kontrolovat, aby hlasivky zase nepřetěžoval, neb to také po delší době nekončí dobře.

77 Hrajete na hudební nástroje?

Hraji na varhany, ale jen když musím. Jelikož chodím zpívat již více než patnáct let do katedrály sv. Víta v Praze, a když už není žádný varhaník, který by měl

Ⓢ G. Verdi - Requiem, (zleva) Onebae Cho, Jakub Hrubý, Liana Sass, Irina Rurac, Petr Hostinský, Jaroslav Patočka, 2021 Starokatolický kostel sv. Kříže Jablonec nad Nisou

Ⓢ Varhanní maratón na Broumovsku (zleva) varhaníci Petr Hostinský, Jiří Strejc, pěvec Jakub Hrubý, Mieroszów 9. 10. 2009

čas odehrát mši svatou, tak toho jsem schopen. Osud mě také dovedl ke sbormistrovství. V roce 2018 jsem převzal pěvecký sbor ZUŠ Fr. Kmocha v Kolíně po zesnulém Petrovi Hlavatém a vedu jej dodnes. V letošním roce jsme nastudovali a třikrát provedli Dvořákovu Stabat mater a 3. listopadu jsme v chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně zpívali Mozartovo Requiem. Jsem členem Společnosti přátel Jiřího Strejce, kde se nám podařilo vydat jeho souhrnné dílo - varhanní skladby, mše, skladby pro děti a další. Vedu vydavatelství žijícího skladatele Luboše Sluky, ale mám i své vydavatelství.

Ⓢ Vzkříšené varhany – jak to celé vzniklo, co bylo prvotním impulsem?

Když jsem mluvil o svém otci jako varhaníkovi na Broumovsku, tak je třeba také poukázat na to, že za posledních 20 let se mu ve spolupráci s organologem Václavem Uhlířem povedlo na Broumovsku opravit šest nástrojů, což považuji za velký zázrak. A tím jsme také u zrodu celé myšlenky. Dělají se krásné věci s podporou z veřejných prostředků, ale varhany jsou zamčené v kostelech a většinou je můžete slyšet jen při bohoslužbách, a to když máte štěstí a hraje tam varhaník. S nápadem zviditelnit dotační program na obnovu varhan pomocí varhanního festivalu a webových stránek jsem oslovil bývalého krajského radního Pavla Hečka, starostu Meziměstí, a ten byl touto myšlenkou nadšen. Na prvním ročníku jsme

odprezentovali pěti opravených varhan a odezva byla značná. Záštitu nad celým projektem tehdy převzal hejtman Jiří Štěpán, kardinál Dominik Duka a hradecký biskup Jan Vokál.

Ⓢ Jaké byly začátky projektu?

Protože jsem chtěl být originální, bylo třeba vymyslet, jak vyfotit varhany, abychom nemuseli stavět v kostele lešení. Koupil jsem tedy dron a zkusil pár fotek, byla to skvělá volba. Vedle toho jsme s Václavem Uhlířem naplánovali dramaturgii koncertů. Navštívili jsme kostely a provedli audio a video nahrávky, které jsou umístěné na webu a jsou každému dostupné, včetně fotogalerií. Podal jsem žádost na Krajský úřad Královéhradeckého kraje, oslovil obce a města s prezentací projektu a vše se zdařilo se skvělou odezvou. Další dva ročníky následovaly. S povděkem všichni přijímají pozvání na kůr po každém koncertě, kde Václav Uhlíř předvádí posluchačům varhany v praxi a dá jim možnost výběru tématu k improvizaci. Máme odehraných 25 koncertů, vydali jsme první CD Vzkříšených varhan ze dvou proběhlých ročníků, je skvostné, vřele ho doporučuji. Mám z něj velikou radost a také dělá radost druhým.

Ⓢ Co obnáší zachránit jednu varhany?

Tak tím prvotním záchranářem je Václav Uhlíř, který ví vše o varhanách v královéhradecké diecézi, on je tou hlavní

postavou, která se této krásné práci dlouhá desetiletí věnuje. Pokud ve farnosti či obci vznikne zájem o „obnovu historických varhan“, abychom správně nazvali dotační program kraje, který prezentují, musí organolog dát návrh řešení opravy, často se musí řešit povolení památkového úřadu, sestaví se rozpočet, podá se žádost o dotaci, zajistí se spolufinancování, vybere se firma a pak se nedočkavě čeká na výsledek. Vzhledem ke spolufinancování je samozřejmě ne úplně snadné varhany opravit najednou, a tak se většinou práce rozloží do více etap. Po úspěšné opravě proběhne svěcení varhan a koncert.

Ⓢ Proč se věnujete právě varhanám?

Pamatuji varhanní koncerty v klášterním kostele v Broumově, kdy hrál například Václav Rabas, Karel Hron, Jan Hora, Jaroslav Tůma, to bylo ještě před revolucí. O tyto koncerty byl velký zájem, a to i přesto, že v té době neměli posluchači možnost sledovat interprety třeba na plátně, jako je to možné dnes. V dětství jsme vždy s tátou chodili ladit varhany do kláštera, a pak jsem měl možnost vidět varhaníky v akci. To bylo nesmírně inspirovající. Vzpomínám, že v Broumově několikrát koncertoval i trumpetista Miroslav Kejmar a Pražští žeství sólisté. S touto trumpetovou legendou spolupracuji dnes i já, jako zpěvák či manažer.

Ⓢ Zmínil jste svoji agenturu. Čím se zabývá?

V roce 2015 jsem ve větší míře oslovil obce a města s nabídkou Adventních a Vánočních koncertů a nějak se to zvrtilo. Poptávka byla obrovská. Založil jsem si uměleckou agenturu a myslím, že se stále úspěšně rozvíjí. V roce 2018 jsem proto po osmi letech dobrovolně ukončil svou činnost v Národním divadle. Dostal jsem se na druhý břeh, ten podnikatelský.

77 Jak to nyní ve složitě době vypadá s kulturou?

Záleží na tom, z jakého pohledu se chceme dívat. Z pohledu posluchačů si myslím, že mohou být nadmíru spokojeni s nabídkou, která je historicky vysoko nad poptávkou. Bohužel současný stav se promítá v návštěvnosti koncertů. Tím se dostáváme k pohledu pořadatelů. Zde je situace složitější v tom, že většina příjmů z takových akcí je tvořena ze vstupného. Stále je zcela komfortní

podpora z veřejných zdrojů. Očekávám ale její omezení, minimálně ze strany měst a obcí, které se vyrovnávají s nárůstem cen energií. Určitě to kulturu postihne, ale nedokážu definovat, zda je to dobře či špatně. Vzhledem k tomu, že organizuji festivaly Vzkříšené varhany, Rybenské hudební léto a velký Dvořákův festival, který letos čítal 58 koncertů v 41 městech a sedmi krajích, tak mám přehled o všech pozitivích i rizicích. Dostali jsme se trochu do situace, kdy hudba musí být vnímána i vizuálně, nejlépe za účasti filmových producentů. Nevím, jestli je to správný směr. Pro představu: ve Vídni na Hochschule se například učí interpretace písní a profesori vás postaví ke klavíru, nesmíte se ani hnout a veškerý přednes je pouze ve vašem hlase, ve vašem přednesu. My se od této vnitřní hloubky hudby bohužel zcela odpoutáváme. Ale samozřejmě chápu, že je to stín naší komerční doby. S kulturou to dopadne dobře. Ale kdo ji bude chtít dělat, tak ji

dělat bude i s tím, že se stane nedobrovolně mecenášem. Znam to...

77 Chodí lidé na koncerty Vzkříšených varhan?

Vzhledem k tomu, že festival je rozmístěn během měsíce září do celého kraje, tak i přes obecný meziroční třicetiprocentní pokles návštěvnosti festivalů, u nás návštěvnost rostla. Tedy výjimka byl koncert v Hradci Králové-Pouchově, kde přišlo pouze 22 platících návštěvníků. To jsem nepochopil. Byla to rekordně nejmenší návštěva koncertu za tři ročníky. Je hezké, že v malých obcích se lidé na „své“ varhany přijdou podívat a poslechnout si je. Musím také podotknout, že je skupina posluchačů, kteří se snaží navštívit všechny koncerty a krásu nástrojů si velice užívají a jsou nadšení. K tomu se snažíme, aby na každém koncertě zněla jiná hudba. Václav Uhlíř připravuje velice zodpovědně dramaturgii ke konkrétním nástrojům.

77 Koncert Vzkříšené varhany v Rybné nad Zdobnicí. Jakub Hrubý a varhaník, garant projektu a organolog Václav Uhlíř. 11. 9. 2022

77 Národní divadlo v Praze, představení Carmen, voják (2016)

☛ Půlnoční mše svatá na kůru katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze, Vánoce 2021

☛ Jakub Hrubý objektivem Jiřího Skupiena

☛ Jak dlouho bude projekt Vzkříšených varhan pokračovat?

Podle dat, ze kterých vycházíme, tak za 14 let programu „Obnovy historických varhan“ bylo opraveno 55 nástrojů celkově za 42,5 miliónu korun. Královéhradecký kraj poskytl dotace ve výši skoro 18 miliónů. Uznejte, že je to skvělý počin. Pětadvacet koncertů máme za sebou a zbývá tedy ještě odprezentovat asi třicet nástrojů. Rada KHK a paní náměstkyně Martina Berdychová je našemu konání nakloněna, tak dá-li Bůh, máme před sebou ještě tři roky krásné práce.

☛ Nestali jste se inspirací třeba pro podobné projekty jinde v ČR?

Rád zmíním, že stali. Třeba na Vysočině. Festival se ovšem snaží upozorňovat na potřebu oprav nástrojů. My jsme v pozici jiné, prezentujeme výsledky programu KHK, který je zcela ojedinělý. Chystám se za paní hejtmankou jednoho nejmenovaného kraje a rád bych ji inspiroval k založení podobného programu. Tak uvidíme, jak se vše zdaří.

☛ Blíží se Vánoce, kdy budou varhany v kostelích burácet. Proč právě varhany mají tu moc působit na člověka, zasáhnout ho?

Blíží se Vánoce a varhany budou burácet v hradecké katedrále Svatého Ducha. Vzpomínal jsem tu na Jiřího Strejce, který tam byl padesát let regenschorim a který by v letošním roce oslavil 90. narozeniny. V neděli 18. prosince v 17 hodin proběhne koncert Advent v katedrále, při kterém vystoupí pěvecký sbor Biskupského gymnázia a Církevní ZUŠ v Hradci Králové Squadra Risonante a pěvecký sbor ZUŠ Františka Kmocha v Kolíně Cantores Cantant, dále Václav Uhlíř a Václav Metoděj Uhlíř, moje maličkost a sbormistr František Novák. Bude to krásný podvečer zpěvu a varhan sestavený výhradně z českých skladatelů. Abych také nechal něco na čtenářích tohoto rozhovoru, tak odpověď na druhou část Vaší otázky si mohou zkusit odpovědět sami po návštěvě tohoto koncertu.

☛ Přibližují vás varhany k duchovním věcem?

Z praktického hlediska vždy. Když zpívám koncerty s varhanami, tak v kostelech zpívám výhradně duchovní hudbu. Zpěvák skrz text a melodii musí obsah skladby předat dále, takže díky varhannímu doprovodu tomu tak je vždy.

☛ Máte nějaké profesní přání?

Profesní přání snad už ani ne. Dosáhl jsem všeho, co jsem chtěl, i toho, co jsem nechtěl, a přišlo to vždy samo. Když si vymyslím nějaký projekt, nějaký koncert, tak ho vždy zrealizuji, ať to stojí, co to stojí. Bylo by prima být majitelem nějakého ropného či plynového vrtu, to by se pak dělala kultura...

Přál bych si snad jen to, aby společnost dokázala otevřít oči a snažila se pochopit, co se vlastně dnes odehrává. Začala zcela jiná doba. Budeme muset přehodnotit naše priority, budeme se muset naučit radovat z malých věcí i nehmotných. Svět bude zcela jiný. Víím, že se to špatně poslouchá, ale domnívám se, že je to tvrdá realita, která se společnosti zakrývá, spíše se ta pravda radši neprezentuje. Když člověk zná životopisy skladatelů, poslouchá jejich hudbu, tak vlastně nechápe, kde brali tu inspiraci k hudbě plné vážnosti, optimismu, pokory a radosti. Přitom vííme, že byly války, nebyly žádné zdravotní ani sociální jistoty, lidé byli chudí, nemocní, pohroma za pohromou ve formě umírání dětí, manželek, ale přesto je jejich hudba nebeská, plná naděje a dodnes ji rádi posloucháme. Ovšem už ne s tou pokorou, s jakou byla psána.

Vánoční stromeček

Tento nejcharakterističtější symbol Vánoc je přítomen skoro všude. Jen stěží si umíme představit svoje obydlí, kostel, významný veřejný prostor, nebo dnes i komerční prostory bez ozdobených stromečků. Naše oči se rozzáří při pohledu na rozsvícený stromeček i navzdory věku, kteří mnozí z nás mají. Dějiny tohoto symbolu Vánoc jsou o mnoho delší, než tradice adventního věnce.

Zelené větve jsou od dávných časů symbolem naděje, která je touhou člověka po návratu do stavu rajskeho štěstí, jehož základem je Ježíš Kristus, náš Spasitel. Ve středověku proto bylo jablko, umístěné na stromečku, znakem života v ráji. Stromeček symbolizoval dřevo kříže, na němž byly sňaty hříchy světa. Do 8. století byl vánoční strom symbolem Krista. Váže se to na událost, kdy svatý Bonifác († 5. 6. 754), apoštol z Německa, dal Frankům příkaz pokácet dub, uctíváný od nich v pohanském kultu. Když dub padal, pod jeho tíhou neklesla mladá borovice, která mu stála v cestě. Bonifác to uznal za znamení z nebe a mladý jehličnatý stromeček prohlásil symbolem Krista.

I druhý příběh nás zavádí do oblastí obývaných Franky, kde v rámci irských misí působil jako opat svatý Kolumbán z Bobbia († 21. 11. 615). Legenda praví, že v roce 573, kdy tam trávil vánoční čas, a pozoroval, jak i přes nedávné pokřtění krále a mnoha obyvatel se na jednom kopci, kde rostly jedle, stále uctívá zimní slunovrat pohanským kultem. Kolumbán chtěl místním ještě více přiblížit poselství o narození Ježíše, jenž je světlem světa. Proto rozvěsil hořící pochodně na strom ve tvaru kříže. Když to lidé viděli, přišli k mnichům na kopci a Kolumbán pronesl vánoční kázání o narození Ježíše v Betlémě.

Z těchto dvou legend je vidět, že kult stromů a posvátné háje měly pevné místo v mytologii lidstva. V tomto kultu neustále hrály důležitou roli dva světy, jenž se prolínají, svět živých a svět mrtvých.

Člověk obklopený větvemi nebo stromy touží po tom, aby rozkvétající stromy symbolizující život přírody a její plodnosti se staly i jeho údělem a odpudily zlou moc. Dělo se to obzvláště během tzv. silných nocí od 25. prosince do 6. ledna, kdy se všeobecně věřilo ve škodlivost zlých duchů. Proto se v domech věšely zelené ratolesti a zapalovala světla.

Církev dovolila zachovávat tyto zvyklosti, ale dala jim nový význam, kde Kristus je pravdivý strom života a Světlo světa. Přes přijetí této symboliky (i když ne všude, neboť až 16. století přineslo úplné smíření katolické církve s tímto symbolem Vánoc), se vánoční stromečky vyskytovaly spíše v domácím prostředí než v bohoslužebném. Zelené větve stromu vyjadřují touhu po životě věčném, jenž je zvěstován Kristem, a připomínají rajskeho stromu Adama a Evy, jejichž jména si připomínáme na Štědrý den. V 16. století jsou už hojně zaznamenány zvyky, především v německém prostředí, zdobit stromečky sladkostmi a různými dekoracemi, jako jsou datle, sladkosti, jablíčka a papírové ozdoby. Mezi nimi má pevné místo papírová růže bez trní, jenž symbolizuje Pannu Marii, matku Boží, kdežto jablíčka neposlušnou

Evu. Stromečky si v průběhu 17. století našly cestu i do šlechtických sídel, i když zpočátku převážně v německém a protestantském prostředí. V první polovině 19. století se stromečky začaly objevovat na katolických královských dvorech: ve Vídni 1816, Mnichově 1830. Do Francie doputoval tento zvyk roku 1840 s princeznou Helenou Mecklenburskou, provdanou za vévodu Orleánského.

A co u nás? Asi první doložený vánoční stromeček postavil pro obveselení svých přátel ředitel Stavovského divadla Jan Karel Liebich (1733–1822) v roce 1812. Na jeho libeňském zámku na „Ztracené vartě“ se scházela pražská společenská smetánka i mnozí, jenž přicházeli prosit o pomoc a nebyvali pro štedré srdce domácího pána odmítáni. Nejen to však překvapilo: Liebich, jenž byl známý pro svou štedrost k lidem v nouzi, dostal pod stromeček jako dárek dluhopisy vykoupené jeho přáteli od lichvářů. Je vidět, že už tehdy se tento symbol Vánoc stával místem pro konání dobrých skutků a obdarování druhých.

Vše vychází z toho největšího daru, kterým je pro nás všechny Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, který nás všechny povolává uprostřed temnot ke svému podivuhodnému světlu. To nám připomíná nejedna z koled, které zpíváme u vánočního stromečku.

P.ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhic, O.Cr., Ph.D.)

Převzato s laskavým svolením redakce Setkání, diecézního zpravodaje Českobudějovické diecéze.

Manželé Marie a Josef Utzovi

Obdarování Ježíška v Utzově mechanickém betlému

Olešnický unikát – betlém Josefa Utze

Betlémy se do našich domácností rozšířily po josefínských reformách, kdy nemohly být stavěny v kostelech. Naši předci si příběh o narození Ježíška vytvářeli z nejrůznějších materiálů. K nejdokonalejším výtvorům s pohyblivými postavičkami, které u nás vznikly, patří tzv. **Utzův betlém v Olešnici v Orlických horách**. Unikátní dílo zůstalo, bohužel, nedokončené. I tak udivuje svou mechanickou řemeslnou dokonalostí.

O inspiraci neměl Josef Utz nouzi. V Olešnici tvořili další betlémáři, z dětství si pamatoval mechanický betlém, který byl ve mlýně u Černých, znal i Třebechovický betlém. Protože měl smysl pro detail, jeho figurky lidí i zvířat napodobují přirozený pohyb, pohybují končetinami i hlavou, přibližují se k sobě i vzdalují, reagují na sebe. Vytvářejí tak dokonalou iluzi příchodu k betlému, kde Ježíšek zatřepe nožičkami, posadí se a podívá na Pannu Marii. A ona reaguje, stejně jako svatý Josef. Autor navíc využil i gramofonu a své dílo vybavil dvěma talíři s přenoskou, která střídavě přehrávala první a druhou desku s vánoční hudbou. Tady Utz asi dosáhl vrcholu svého umu a konstrukční odvahy a dal zřetelně najevo

své schopnosti. Toto tajemství zůstává ukryté v útrobách díla, kvůli náročnému přístupu a údržbě gramofon v Olešnici běžně nevyužívají.

Josefu Utzovi, který byl opravdovým mistrem svého oboru, nebylo souzeno, aby dílo dokončil. Z díla, které zůstalo rozpracované, a bohužel i nedostatečně chráněné, zmizely v průběhu let některé vozíčky a figurky. Dodnes se třeba nepodařilo najít Tři krále.

Životopis

Josef Utz se narodil 29. 9. 1896 v Horní Olešnici (dnes Olešnice v Orlických horách), kde jeho rodiče vlastnili nevelkou

usedlost. Josef patřil mezi nejstarší ze sedmi sourozenců, měl pět sester a bratra. Dětství prožil asi podobně jako většina jeho vrstevníků. V roce 1902 začal navštěvovat olešnickou obecnou školu. Po osmi letech povinné školní docházky ovlivnila jeho další život velká náhoda: v sousedství Utzových stál starodávný mlýn. V roce 1910 bylo vodní dílo přebudováno na elektrárnu, ve které našel své první zaměstnání. Pro mladého Josefa byly nové stroje a zařízení vyrábějící tajemnou sílu obrovským magnetem. Záhy také zjistil, že se elektrický proud dá využít i pro jiné účely než na svícení. Neváhal, a ještě před první světovou válkou si zapůjčil dva tkalcovské stavy poháněné elektrickými motory a v rodičovském

domě vybudoval malou tkalcovnu. Nedošhl zletlosti a už pracoval na nejmodernějším zařízení v širokém okolí. Brzy ale přišla válka, která tkalcovskému řemeslu nepřála a většinu tkalcoven umlčela. Jak válku přežil Josef Utz není známo, ale pravděpodobně byl povolán k vojsku. Další zpráva pochází z poloviny 20. let minulého století. Josef tehdy opravil malou tkalcovničku v Horní Olešnici se čtyřmi stavy poháněnými přímo vodou. Působil tam až do roku 1933 a během té doby se také oženil. Manželka Marie pocházela z nedalekého Polomu.

Konec slibného rozvoje drobných tkalcoven ukončila světová hospodářská krize. V té době si manželé Utzovi koupili dům, kde si zřídili byt a tkalcovnu s osmi stavy. Ale ani v nové budově se tkalcování příliš nedařilo a doléhala na ně hospodářská krize. Josef Utz hledal únik z neveselé doby a začal sprádat plány na sestavení velkého mechanického betlému. Možná v tom hledal únik od smutné reality – tkalcování příliš nevynášelo a jeho manželství stále zůstávalo bezdětné.

Začátek stavby betlému

Svůj betlém začal hotovit v prvním patře svého domu. Místnost byla vybavena transmisí, Utz tedy neměl problémy s pohonem betlému a se zkouškami celého mechanismu. Ke stavbě přistupoval s rozvahou. Veškeré své nápady ukládal jenom v hlavě, tudíž se nedochovala žádná dokumentace. Figurky si

vyřezával sám a na rady chodil za Vendelínem Schmoranzem na blízký Polom. Jeho snem bylo vytvořit dílo s dokonalejší mechanikou, než má slavný Proboštův betlém v Třebchovicích. Jeho figurky nepojedou strnule po páse ani nebudou trhaně znázorňovat svá poselství. Chtěl, aby skutečně napodobovaly lidský nebo zvířecí pohyb. A to se mu nadmíru povedlo.

Místem nešetřil, půdorys konstrukce činil zhruba pět krát dva metry. Poblíž zadního trámu běží po celé délce betlému jeho základní pohonná součást, kovový transmisní hřídel začínající dřevěnou řemenicí. Tento princip Utz čerpal z obvyklého uspořádání tehdejších výrobních prostorů a zřejmě i použil díly tovární výroby určené pro tkalcovské či jiné výrobní stroje. Výsledkem je neobvykle robustní část s mohutnými železnými šnekovými převody a kuličkovými ložisky. Transmise pohání prostřednictvím hřídelí a dalších dřevěných řemenic dva horizontálně se otáčející kožené řemeny s nanýtovanými kovovými trny. Jde o pohon tzv. „daráků“, postaviček nesoucích dárky malému Ježíškovi. Utz je pojal natolik specifickým způsobem, že se považují za jeho nejtypičtější práce. Aby se mohly pohybovat, je každá figurka umístěná na samostatném čtyřkolovém vozíku s jednou nápravou ve tvaru dvojdílného klikového hřídele.

Pákový mechanismus převádí otáčení hřídele při pohybu vozíku vpřed na kyvný pohyb nohou postavy. Nejjednodušší

„darák“ nemá méně než třicet součástí. U nejsložitějších dochovaných uskupení je počet dílů asi dvojnásobný. Sta a sta součástí a dílků musel Utz zhotovit jenom pro tento průvod. Bohužel, mnohé zajímavé části souboru jsou dnes ztracené, zůstalo pouze dvaatřicet funkčních vozíků. Plné obsazení obou pásů jich přitom vyžaduje třicet šest.

Jesličky, ústřední betlémský výjev, pojal Utz velkoryse. Bez bázně se pustil do řešení mechanického oříšku, korunovaného asi nejkvalitnějším řezbářským provedením postav. Tradiční scéna se Svatou rodinou, domácími zvířaty v pozadí a třemi pastýři vítajícími novorozené je oživená více než desítkou pohyblivých dílů jednotlivých figur.

Nedokončené dílo

Stavba pokračovala až do osudné listopadové soboty roku 1944, kdy si šel Josef Utz přiříznout nějaký špalíček na cirkulárku. Špalek se zachytil na kotouči pily, následně se vymrštil a Utze zasáhl do hlavy tak nešťastně, že na následky zranění do dvou dnů zemřel. Betlém zůstal rozpracovaný tak, jak ho autor nečekaně opustil. Funkční jesličky a dva proudy „daráků“ s exoticky vyhlížejícími kulisami ještě několik let těšily oči mnohých příchozích. Bohužel, zcela pusté zůstalo horní patro betlému a bez pohybu zřejmě setrvávala i stupňovitá krajina, připravovaná pro zasazení mnoha drobných statických a pohyblivých figur.

Řezbářská práce je provedena do detailu

Důvtipná mechanika Utzových vozíků pro figurky daráků

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Peter Scazzero

Emočně zdravá spiritualita

Nelze být duchovně zralý a zároveň emočně nezralý: k tomuto závěru autor dospěl díky bolestným zkušenostem se sebou samým i s lidmi, které se coby pastor multietnické komunity pokoušel vést ke Kristu a duchovně formovat. Jeho služba i rodinný život byly poznamenány emoční nezralostí a vnitřní rozervaností. Brož., 264 s., 295 Kč

Stormie Omartianová

Vánoční zázrak

Známa americká autorka tentokrát opustila své obvyklé téma modlitby za druhé a sepsala dílko, v němž vypráví události Kristova narození současným jazykem. Součástí každé kapitoly je úryvek z Písma svatého a modlitba. Kniha nás může provázet dobou adventní, ale nabízí se i jako milý vánoční dárek. Váz., 128 s., 249 Kč

Hrob na olešnickém hřbitově, ve kterém spočinuly ostatky Josefa Utze, ještě dýchal čerstvou hlinou, když nadešla doba, která změnila takřka všechno, co se změnit dalo. Květnový konec války v sudetských obcích radikálně změnil dosavadní běh života. Betlém se stal národním majetkem spolu s tkalcovnou a se vším, co se v ní nacházelo. Majetek byl přidělen národnímu správci. Marie Utzová, která v domě nadále bydlela se svou matkou, zemřela v březnu roku 1953. Majetek odkázala své pražské sestře Růženě Vlčkové.

Betlém v depozitáři

Olešnická tkalcovna s betlémem osiřela a stala se, tak jako desítky podobných opuštěných stavení ve vesnici, předmětem zájmu nevídaných návštěvníků. Paní Vlčková někdy v té době vyhledala své známé, kteří jako jedni z mála starousedlíků zůstali v Olešnici, a požádala je o úschovu betlému. Tak se rozebraný betlém dostal na půdu Klárových a paní Vlčková hledala způsob, jak s ním naložit. Na podzim roku 1967 byl převezen do rychnovského Okresního muzea, kde byl ošetřen proti červotoči a zakonzervován. V depozitáři muzea přečkal bezmála třicet let. Jeho cesta k návratu začala až po roce 1990. Spojeným úsilím rodiny Vlčkovy, olešnické kronikářky Jaroslavy Lemfeldové, která velmi intenzivně usilovala o zrestaurování Utzova betléma, Ivany Krejčí, tehdejší ředitelky rychnovského muzea a jeho pracovníků, se po letech vrátil zpět do místa, kde byl vytvořen.

Znovuzrození betlému z rukou Karla Andrese

Znovu sestavený a provozuschopný Utzův betlém mohla veřejnost poprvé spatřit v neděli 30. dubna 2000 u příležitosti olešnického majálesu. V letech 2013 až 2016 ho odborně zrestauroval Kamil Andres, který také pořídil dokumentaci.

Kamil Andres byl svého času jediným držitelem licence MK ČR 4179/2008 na restaurování mechanických betlémů. Mohl

restaurovat kulturní i národní kulturní památky.

Rodák z Třebechovic pod Orebem se proslavil především restaurováním Proboštova betlému v Třebechovickém muzeu betlémů. Jeho cesta k nim ale byla křivoláká. Nejprve vystudoval Hradeckou fotografickou konzervatoř, věnoval se i psaní scénářů pro filmy. Jeho celoživotním koníčkem však byly mechanické betlémy a k nim se také po letech vrátil. Za minulého režimu ale vzhledem k absenci oficiální licence o sobě jako o restaurátorovi veřejně mluvit nemohl. „Vzpomínám si, že bylo potřeba volit opisy slov. Mohl jsem tvrdit, že opravuji, renovuji, oživuji, ale musel jsem si hlídat, abych nepoužil termín ‚restauroval‘, někdo by se toho mohl kdykoliv chytit,“ vzpomíná Kamil Andres.

Všechno se změnilo v momentě, kdy po osmi letech praxe obdržel od Ministerstva kultury licenci k restaurování kulturních památek. „Byl jsem tehdy jediný, kdo se věnoval mechanickým betlémům a zároveň byl vlastníkem této licence. Obor jako takový na škole nikde nenajdete, podobně jako já se to člověk musí všechno naučit sám. Bohužel si dnes málokdo dá záležet na pečlivé práci a kolikrát to je spíše odfláknuté, což zamezuje dlouhodobé udržitelnosti,“ dodává Kamil Andres.

Tvorbou a restaurováním mechanických betlémů se Kamil Andres zabývá od 90. let. „Josef Utz byl geniální člověk, vymyslel nadčasové dílo,“ soudí. Oslík stříhá ušima, Ježíšek třepe nožičkami a v jesličkách si dokonce i sedá a otáčí hlavičkou. „Betlém jsem restauroval tři roky na tři etapy. Figurky byly poškozené i neodbornou údržbou. Nyní je betlém v původním stavu a dělá se jenom průběžná údržba mechaniky. K renovaci přitom patřilo také dokončení pravé části betlému, která chyběla,“ říká Kamil Andres.

Mechanickým betlémem Josefa Utze se můžete potěšit v prvním patře Obecního úřadu v Olešnici v Orlických horách po předchozí telefonické domluvě s pracovníkem místního infocentra.

Jak v příštích letech?

Katolická církev v České republice se již několik let staví na vlastní nohy a učí se žít, jak být ekonomicky nezávislá. Zeptali jsme se na to i generálního vikáře královéhradecké diecéze **Mons. Jana Paseky**.

77 Od roku 2030 přestane stát přispívat na platy duchovních. Jakou máte strategii, aby vaše diecéze zvládla dobře hospodařit i poté?

Předpokladem dlouhodobě udržitelného financování diecéze je vytvoření majetkové základny, z jejíhož výnosu bude církev financována v současné době i v budoucnu. Podstatnou součástí této majetkové základny jsou investice z prostředků vyplácených finančních náhrad. Tyto prostředky tedy není možné použít v provozním financování, ale je nutné je investovat a vytvořit tak výše zmíněnou majetkovou základnu. Teprve výnosy z této základny budou sloužit pro provozní financování. Součástí našeho systému hospodaření je i směrnice o tom, že se diecéze nemá zbavovat majetku s výnosovým potenciálem, a pokud už výjimečně tato situace nastane, pak je povinností nahradit tento majetek jiným s obdobným výnosovým potenciálem.

77 Jaké investiční projekty se vám daří, které se naopak ukázaly jako nevhodné?

Součástí investičních projektů je jejich diverzifikace do různých skupin tak, aby byla zaručena stabilita a předvídatelnost výnosů těchto investic. Hlavní oblasti našich investic – nákupy zemědělských a lesních pozemků, nákupy domů a ostatních nemovitostí včetně developerského projektu, finanční investice (především do Investičního fondu Římskokatolické církve). Z logiky diverzifikace a různých typů investic plyne i rozdílná úroveň výnosů podle rizikovosti nebo typu investice.

77 Počítáte i s nějakými úsporami? Zavedíte některé už nyní?

Biskupství přistoupilo již v minulosti ke kategorizaci kostelů a far na území diecéze. Smyslem je rozdělení na objekty, které jsou nutné k pastorační a k zachování sítě far pro hlavní poslání církve. Důsledkem bude optimalizace počtu kostelů a far tak, aby diecéze byla schopna tyto objekty udržovat a opravovat. V současné době řešíme – tak jako i všichni ostatní – především energetickou náročnost objektů v souvislosti s vysokými cenami energií. Důsledkem současné situace bude pravděpodobně snaha o úspory ve spotřebě energií včetně změny způsobu vytápění a instalace dalších energetických zdrojů.

77 Bude podle vás nutné i větší finanční zapojení věřících? Plánujete je k tomu nějak motivovat?

Vzhledem k počtu věřících v naší diecézi by nárůst sbírek nebo darů o stokoruny u všech praktikujících znamenal nárůst zdrojů pro financování o jednotky milionů Kč. Pokud by se situace s cenami energií v dohledné době nevrátila na rozumnou úroveň, bude zapojení věřících například formou jednorázových účelových sbírek jednou z možností, jak tuto situaci zvládnout. Na druhé straně chápou, že někteří lidé jsou také ve velmi svízelné situaci a řeší, jak přežít.

Pavel J. Sršeň)

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Frank a Katrin Heckerovi

Lahůdky v krmítku

Recepty a inspirace jak na ptačí krmení

Díky této knize pro vás bude krmení ptáků ještě hezčí zážitek než dosud. Nabízí spoustu kreativních nápadů na krmivo vhodné pro jednotlivé druhy, kutilové zde najdou tipy na krmítka, zásobníky a závěsné systémy. Vše vyzkoušeno v terénu a schváleno ptáky. Brož., 72 str., 249 Kč

Peter Wohlleben

Než stromům dojde dech

Jak se stromy učí zvládat změnu klimatu a proč nás les zachrání, když mu to dovolíme

Autor líčí nejnovější poznatky o životě stromů a o jejich schopnosti učit se a reagovat na klimatické změny, neopomíjí ale ani omezenost některých ekonomických a politických subjektů, které mnohdy stromy vysazují jen kvůli těžbě dřeva či vytváření pozitivního mediálního obrazu, a přírodu tím vykořisťují. Váz., 252 stran, 398 Kč

Apoštolský nuncius s biskupem Vokálem požehnali repliku Capelinhy v Koclířově

V Koclířově u Svitav, v bývalém klášteře redemptoristů, požehnal v sobotu 1. 10. apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo, spolu s diecézním biskupem Janem Vokálem, přesnou repliku fatimské Capelinhy, určenou Světovým fatimským apoštolátem pro střední a východní Evropu.

„Před 105 lety si přála Panna Marie, která se v portugalské Fatimě zjevila pasáčkům, aby na místě zjevení byla postavena kaple. Světový apoštolát Fatimy se snaží na různých místech světa vyhovět přání Panny Marie, aby se tak lidem přibližovala poselství, která nám Panna Maria předává,“ řekl mimo jiné na úvod slavnosti Mons. Pavel Dokládal, který zároveň v tento den ukončil v českomoravském fatimském apoštolátu službu jejího prezidenta.

Věřící, kteří zaplnili klášterní areál, byli svědky žehnání korunky Panny Marie Fatimské. „Usilujeme o to, abychom byli sjednoceni ve víře a lásce a představovali živou církev putující pod ochranou Panny Marie po této zemi“, řekl bezprostředně před korunováním sochy Panny Marie onou korunkou královéhradecký biskup Jan Vokál.

Jak se svěřil apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo, prožíval velkou radost,

protože se do Koclířova po 17 letech vrátil. Tehdy ho do Koclířova doprovázel ještě arcibiskup Karel Otčenášek. „Rád bych vás všechny srdečně pozdravil a předal vám požehnání Svatého otce v tuto mimořádnou událost tohoto poutního dne na znamení víry. Před 105 lety nám Panna Maria zanechala prostřednictvím tří malých dětí poselství. Skrze ně nás pozvala k modlitbě a k oběti. Pozvala nás také, abychom napravili naše cesty k posvěcení, ke svatosti. Pozvala nás i k modlitbě za obrácení celého světa. Toto poselství je platné dnes snad ještě více než kdykoliv dříve, zvláště s pohledem na válečné události nedaleko nás“, řekl před tím, než kapli požehnal a dodal, že své povolání ke kněžství jako mladý chlapec uviděl právě ve spojení s úctou Panny Marie Fatimské.

„Tehdy jsem již byl členem Světového hnutí Fatimy, ale tenkrát jsme se jmenovali Modrá armáda. Často jsme jako malí chlapci měli s kamarády v neděli odpoledne svědčit lidem o poselství z Fatimy. A lidé nám rozuměli, protože naše poselství bylo jednoduché. Modlili jsme se růženec, každý nám rozuměl a následovali nás. Povolání narůstalo a rozmnožovalo se. Mám velkou radost, že je vaše fatimské hnutí aktivní a dávám mu svoji plnou podporu. Před padesáti lety jsem šířil poselství jako

malý chlapec. Dnes tak činím ve službě, poslání zástupce Svatého otce Františka. Poselství je to prosté – Naše matka, Panna Maria nás volá. Když volá matka, dítě odpovídá. Jde o jemné a něžné volání, plné důvěry a milosrdenství“, povzbudil přítomné papežský velvyslanec.

Předseda vlády České republiky Petr Fiala zaslal do Koclířova pozdrav, v němž mimo jiné stojí: „Otevření a požehnání Capelinhy, kterých je na světě jen několik, se jistě stane významným krokem, který posílí význam Koclířova v mezinárodním měřítku. Motto Fatimského apoštolátu zní: modlitba sjednocuje svět. A já se modlím za to, aby fatimské poselství v těchto tragických časech přispělo k obnovení míru v celé Evropě a k duchovnímu propojení všech křesťanů.“

Pontifikální mši svatě v českém jazyce předsedal apoštolský nuncius, homilii při ní pronesl diecézní biskup, s nímž se kolem oltáře shromáždily dvě desítky kněží. Posvěcená kaple má přesné parametry onoho centrálního místa v portugalské Fatimě, včetně oltáře, liturgického prostoru ke slavení mše svatě, i cesty pokání na kolenou, která povede od památníku Anděla míru.

Pavel J. Sršeň

◀ Apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo kapli požehnal

◀ Biskup Jan Vokál usadil korunku na sochu Panny Marie

Manželské večery prohlubují lásku mezi manžely

Evangelizace začíná už od té nejmenší buňky společnosti – od rodiny, jejímž základem je manželství. Svědectví manželské lásky, která vychází od Boha, může být velkým povzbuzením a evangelizací nejen pro další páry a rodiny. Manželské večery, jejichž cílem je prohloubení manželské lásky, nám představí manželé **Štěpán a Gabriela Melicharovi**.

?? Ve vaší farnosti jste opakovaně vedli Manželské večery. Můžete shrnout, o co se vlastně jedná, jak často Manželské večery probíhají, jaký je obsah jednoho takového večera a jaká témata se například probírají?

Je to především vyhrazený čas pro náš pár, kdy můžeme v průběhu osmi setkání probrat různá témata, která nám mohou pomoci v našem vztahu. Jádrem každého setkání je diskuse jen nás dvou nad představeným tématem. Nedílnou součástí každého setkání je dobré jídlo a pití v příjemném prostředí, které umožňuje diskretní rozhovor jen v našem páru. Setkání probíhají zpravidla jednou týdně ve večerních hodinách po dobu dvou měsíců. Průběh večera může být následující. Začínáme večer, po které následuje představení tématu formou videopřednášky, během večera je čas na diskuzi a sdílení o daném tématu, ale znovu připomínám jen v našem páru.

?? Pro koho jsou Manželské večery určeny? Co je jejich hlavním přínosem?

Kurz je určen všem, kdo žijí v manželství nebo v trvalém partnerství. Vychází z principů křesťanské lásky a může nám pomoci prohloubit náš vztah ve všech jeho etapách poklidných i těch náročných, kdy o náš vztah bojujeme.

?? Jak vznikly Manželské večery, a kdo za jejich vznikem stojí?

Manželské večery vznikly v Anglii v prostředí Anglikánské církve ve stejném sboru, ze kterého pochází i kurzy Alfa.

?? Jak jste se vy sami dostali k Manželským večerům? Ovlivnil tento „kurz“ nějak vaše manželství?

My jsme se setkali s Manželskými večery prostřednictvím naší kamarádky, kteří přišli s nabídkou, že bychom si kurz mohli udělat pro sebe v rámci našeho společenství. Na internetu si sehnali potřebné materiály a kurz pro nás připravili. Za náš pár můžeme říci, že nám Manželské večery zásadním způsobem pomohly vstoupit do těžkých témat v naší vzájemné komunikaci, do kterých jsme neměli odvahu dříve vstupovat. Skrze následné odpuštění jsme tak mohli prožít větší vzájemné přiblížení v našem manželství.

?? Je možné uspořádat Manželské večery v jakékoliv farnosti? Jak v takovém případě postupovat?

Určitě ano. Velkou pomoc při přípravě vám nabízí internetové stránky manzelskevecery.cz, které vám krok za krokem pomohou kurz připravit. Od materiálů pro vedoucí i účastníky až po tvorbu propagačních letáček a uveřejnění vašeho kurzu na internetových stránkách. Je zde uveden i kontakt na manžele Güttnerovy, kteří kurzy v naší republice zastřešují. Tím, že jsou přednášky připraveny na video, stačí umět ovládat techniku na jejich promítnutí, najít vhodné prostory, zajistit dobré jídlo, pozvat páry a kurz může u vás začít.

Klára Petrová)

(Knižní tipy

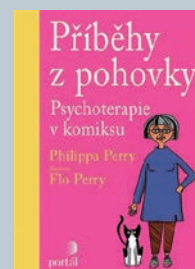
Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Philippa Perry

Příběhy z pohovky

Psychoterapie v komiksu

Přemýšlíte o tom, že byste chtěli navštívit psychoterapeuta? Komiks vám ukáže, jak to v terapii chodí. Zjistíte, že je běžné, že se vy i váš terapeut během sezení odmlčíte, že pokud si někdy neporozumíte, není to konec světa, a určitě ne terapie. Že je běžné, když se budete chvilku cítit nervózně, úzkostně, nebo naopak bujaře, to když najednou přijdete na to, co možná stojí za vašimi obtížemi. *Váz., 152 str., 319 Kč*

Hana Zobačová

Zázrak o Vánocích

Šimon jednoho večera zažije předvánoční dobrodružství: ocitne se sám na zasněženém náměstí. Nikde nikdo. Jen on, bílé náměstí, kašna, stánky a krásný tajemný vyřezávaný betlém. A ten večer se stane zázrak: jedna figura z betléma Šimovi přímo před očima obživne. Příběh o tom, že krásné je dostávat. Ale stejně krásné může být i dávat. *Váz., 80 str., 299 Kč*

Podzim 2022 v Domě sestry Elišky na Hoješíně u Seče

Smích, zpěv a dětský křik neustával ani po prázdninách. Jsme rády, že můžeme naplňovat heslo naší zakladatelky: Jsme tu s Bohem pro vás! Zdraví vás Školské sestry sv. Františka.

(Duchovní víkendovka pro děvčata od 7 do 12 let na téma Stačí málo – naše vztahy

(Duchovní víkendovka pro kluky v duchu Boje o přežití

(Naše mladé sestry (juniorky) připravily víkend pro děvčata 13+ na téma Pro koho bije moje srdce

(Na Bál všech svatých přišlo 40 malých i velkých světic a světců z našeho okolí

☛ Konference Liga Pár páru

☛ Víkend pro dcery a matky

☛ Rekolekce pro kněze

☛ Liturgické tvoření

☛ Setkání schönstattských rodin

☛ Malí brigádníci

Knihy – Příprava snoubenců na darování se v manželství

Proč darování se v manželství? Prožít šťastné manželství znamená umět se darovat a přijímat druhého jako dar od Boha v běžných každodenních situacích, následovat Ježíše, který se nám daroval z lásky až k oběti svého života za nás každého. V pravé Lásce, kterou je Bůh, nalzáme také smysl a poslání manželství. Příprava nabízí mnohé podněty, abychom mohli tuto lásku uskutečňovat v našem manželství.

Publikace **Přípravy snoubenců na darování se v manželství** odpovídají na duchovní dědictví svatého papeže Jana Pavla II. a navazují na aktuální učení papeže Františka, zároveň zohledňují Směrnice vydané Českou biskupskou konferencí, jakož i nedávno vydaný dokument Dikasteriem pro laiky, rodinu a život s názvem: **Katechumenátní cesty pro manželský život** (15. června 2022).

V praxi se ukazuje, že jsou publikace vhodné zejména pro přípravu snoubenců na darování se v manželství, prohloubení vzájemného vztahu manželů, přípravu na obnovení manželského slibu, vedení společenství manželů, doprovázení manželských párů v jejich různých životních situacích, hlubší porozumění svátosti manželství a tomu, co znamená, že samotný Ježíš je snoubencem manželů.

P. Prokop Brož: Boží požehnání tomuto dílu

V roce 2018 jsem se mohl poprvé seznámit s představou přípravy snoubenců na manželství, kterou tehdy při jednom setkání prezentovala Táňa Blažková a otec Stanislav Tomšíček.

Postupně tuto představu rozvíjeli v rámci studia na Institutu Jana Pavla II., své materiály přepracovávali a dotvářeli až do dnešní podoby. Nejde jen o další materiály, které se zde nabízí, ale příprava na manželství se zakládá na postupném uvádění do života v manželství, které předvídá též formování těch, kdo mladé manžele mohou na jejich cestě provázet i po svatbě. Přeji všem, aby toto dílo provázelo Boží požehnání.

Využívám tohoto místa také k tomu, abych Taťaně Blažkové popřál u příležitosti jejího životního výročí: Ať Vám, Taňo, Kristovo Světlo stále proniká srdce i mysl, Kristova láska je Vám zdrojem síly ve všem, co děláte, a Boží požehnání ať provází Vás, Vaši rodinu a spolupracovníky!

P. Prokop Brož)

Slovo generálního vikáře Biskupství královéhradeckého Mons. Jana Paseky

„Nyní si musíme navzájem pomáhat do nebe.“

Vážené přátelé, v nedávné době zveřejnilo Dikasterium pro laiky, rodinu a život nové pokyny pro vytvoření **Katechumenátní cesty pro manželský život**. Papež František k tomuto dokumentu napsal předmluvu, ve které zdůrazňuje, že církve musí věnovat značný čas a energii doprovázení snoubenců k manželství. Papež zde znovu opakuje přání, aby místní církve připravily jakýsi katechumenát pro budoucí manžele, který bude zahrnovat čas přípravy na manželství, slavení svátosti manželství a čas následující po svatbě.

Mám radost z toho, že text kurzu reflektuje toto papežovo přání a doporučení. Chtěl bych moc poděkovat R. D. Stanislavu Tomšíčkovi a manželům Blažkovým za přípravu této publikace, za všechny čas, který tomuto dílu věnovali. Těší mě, že naše královéhradecká diecéze tak může přispět tímto krokem k hlubší přípravě na přijetí svátosti manželství a doprovázení manželů.

Přeji všem snoubencům, manželům a těm, kteří s touto publikací budou pracovat, aby jim pomáhala na cestě ke svatosti. Hezký vzor manželského života můžeme vidět u blahoslaveného Karla Habsburského a jeho manželky Zity. Ve svatební den prý řekl Karel své manželce Zitě: „Nyní si musíme navzájem pomáhat do nebe.“

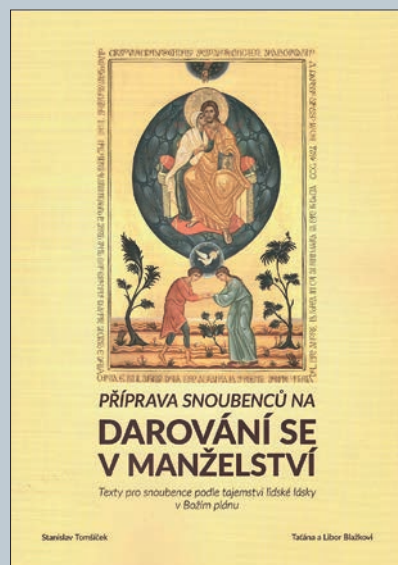
Rád bych popřál všem manželům, aby každý den prožívali hezké manželství a jeden druhého doprovázeli směrem k nebi. To je zároveň i náš celoživotní úkol – pomáhat v dobrém slova smyslu druhému ke svatosti. Často říkám snoubencům, že mají smazávat čárku nad a; ze svátosti manželství, kterou si udělují, vstoupit do svátosti.

(Objednávky

Stanislav Tomšíček, Taťána a Libor Blažkovi: Příprava snoubenců na darování se v manželství

Metodika s texty pro lektory a doprovázející (formát A4, 220 stran v kovové kroužkové vazbě) 352 Kč

Pracovní sešit pro snoubence (formát A4, 101 stran v lepené vazbě) 132 Kč.

Objednávky e-mailem na adrese blazkova@bihk.cz, je možné osobní vyzvednutí nebo zaslání přes Zásilkovnu spolu s úhradou poštovného.

Katechetické a pedagogické centrum

Jak vznikl adventní věnec

Píše se rok 1833. Na hamburském předměstí stojí velký dům, který vypadá jako značně chatrná chalupa pokrytá slámou. Nikdo jí neřekne jinak než Drsný dům. Přes to všechno je tento dům plný dětí, respektive chlapců, kteří i přes zdánlivě drsné podmínky vypadají šťastně. A jak by ne, vždyť ještě nedávno žili na ulici, v děsivých podmínkách hamburských předměstí či ve vězení, většinu dne trávili tvrdou prací v místních továrnách, v chudinských čtvrtích, v nuzných podmínkách. Tento dům pro ně znamená bezpečí a také nový začátek.

A to vše díky jednomu muži, kterému nejsou osudy těchto dětí lhostejné. Johann Hinrich Wichern, později evangelický teolog, pedagog, diakonický a sociální pracovník, přijíždí po studiích v Berlíně do svého rodného města Hamburku a inspirován mnoha velkými lidmi se pouští do své práce. Stává se učitelem v tzv. nedělní škole, která poskytuje chudým dětem základní gramotnost a duchovní poučení. Navštěvuje je také přímo v rodinách a skrze tuto zkušenost nahlíží do tváře reality života na okraji města. Díky této zkušenosti se mu v hlavě začíná rodit myšlenka na zřízení ústavu pro ty nejzanebanější a nejchudší.

Když tento nápad předloží na valném shromáždění na burze, dostane se mu odpovědí setkání s význačným hamburským politikem, který mu věnuje dům s rozlehlým pozemkem – nám již

známý Drsný dům. Zde zakládá výchovný a vzdělávací ústav pro děti. Ten však záhy nestačí a tak se rozrůstá, až do devíti podobných domů. Kromě dobrých životních podmínek a vzdělání, zde děti získávají pocit přijetí, kdy jim je zdůrazňováno Boží milosrdenství a odpuštění.

Wichernův koncept péče o mladé lidi bez domova, z rozbitých rodin či jinak ohrožené děti si brzy získal věhlas a stal se vzorem pro mnoho obdobných ústavů, například v roce 1848 pro Katolickou vychovatelnou v Brně. Johann Wichern je také spojen se vznikem adventního věnce. Svým chráněncům chtěl učinit adventní dobu nejen časem přísného půstu a pokání, ale také radostné přípravy na příchod Ježíše Krista. A tak s nimi začal slavit adventní pobožnosti se svíčkami, kdy každý adventní den zapálili jednu novou svíci. Pro tyto slavnosti nechal později zhotovit i dřevěný kruhový svícen, který byl pověšen v sále domu.

Život Johanna Wicherna a historie vzniku adventního věnce se pro nás na Katechetickém a pedagogickém centru stala inspirací pro nový předvánoční program pro školy, ve kterém chceme mimo jiné otevřít téma dětské práce a chudoby na jedné straně a bohatství a konzumismus na straně druhé. Myslíme si, že doba adventní a vánoční k tomu jednoznačně vybízí.

MgA. Markéta Rumpíková
a Mgr. Patricie Koubská)

Diecézní centrum pro mládež

Akce pro mládež v roce 2023

Rok 2022 pomalu končí, ale DCM i Vesmírné akce se plánují dál, proto vám přinášíme termíny na příští rok. O prázdninách nás čekají **Světové dny mládeže v Lisabonu** (1.–6. 8. 2023). Aktuální informace naleznete na webu www.svetovednymladeze.cz. Naše diecézní akce, navazující na toto setkání – **Polisabonské setkání na Vesmíru** (25.–27. 8. 2023) chystáme nejen pro ty, kteří se setkání v Lisabonu zúčastní, ale i pro mládež, která na setkání být nemohla. Bližší informace naleznete na našem webu www.bihk.cz, v záložce **Aktivity a duchovní služby – Pastorec mládeže**.

Klára Petrová a Veronika Pavlišová)

Diecézní centrum pro rodinu**„Láska zapomíná, když jí někdo ublíží – raduje se s druhými“**

Adventní období radosti je tu. Tajemné očekávání příchodu Boží Lásky na tento svět. Svět lidí, které Bůh tak miluje, že posílá svého Syna, aby nás svým životem vykoupil. Jaká je cena lidského života? Nezměrná... Ježíš přichází, abychom my mohli být s Ním a zakoušet radost, která přetrvává. Pojdme se tedy ponořit do řádků o „Lásce“, kterou je člověk v plné míře obdarováván a ke které postupně dozrává, chce-li.

Jestliže svolíme, aby zlé smýšlení proniklo do našeho nitra, dáváme prostor zášti, která se zahrníží v našem srdci. Věta *logizetai to kakon* znamená „*popřává pozornost zlu*“, „*nosí si zlo ve vědomí*“, což znamená, že je mstivý. Opakem zášti je odpuštění, která se zakládá na pozitivním postoji, na úsilí pochopit slabost druhého a snaze najít pro něj omluvu podle příkladu Ježíše, který říká: „*Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí*“ (Lk 23,34). Ale my máme často sklon vyhledávat stále víc vin, představovat si větší zla, předpokládat všelijaké druhy zlého úmyslu, a tak zášť narůstá a zakořeňuje se v nás. Tímto způsobem může jakýkoli omyl nebo pád partnera poškodit pouto lásky a stabilitu rodiny. Někdy je problém v tom, že se všem věcem připisuje stejná závažnost, což s sebou nese nebezpečí, že se staneme neúprosnými vůči jakémukoli pochybení. Spravedlivé nárokování si vlastních práv se přemění v úpornou a vytrvalou touhu po pomstě, místo aby se dělo v duchu zdravé obrany vlastní důstojnosti.

Když se nám dostalo urážky nebo zklamání, je odpuštění možné a žádoucí, nikdo však neříká, že je snadné. Je pravda, že „*rodinné společenství se může udržet a zdokonalovat jenom s velkým duchem sebezáporu a obětí. Vyžaduje skutečně velkodušnou ochotu všech a každého jednotlivce k porozumění, k snášenlivosti, k odpuštění, k smíření. Každá rodina ví,*

jak slepá sebeláska, nesvornost, napětí a konflikty těžce zraňují její společenství a mnohdy je i smrtelně zasáhnou. Odtud ony mnohonásobné a rozmanité formy rozvratu v rodinném životě.“

Dnes víme, že abychom mohli odpustit, musíme projít osvobozující zkušeností pochopení a odpuštění sobě samým. Naše chyby nebo kritický pohled lidí, které milujeme, často způsobily, že jsme k sobě ztratili úctu. Tak si nakonec začneme na ostatní dávat pozor, vyhýbáme se náklonnosti k nim a v osobních vztazích se projevujeme ustrašeně. Ale svalování viny na druhé nám poskytne jen falešnou úlevu. Je třeba se modlit nad vlastním příběhem, přijmout sebe, umět žít se svými limity a také si odpustit, abychom měli stejný postoj odpuštění také k druhým.

To ale předpokládá zakusit, že nám odpustil Bůh, že jsme byli ospravedlněni zdarma, bez vlastních zásluh. V každém našem skutku byla s námi předcházející láska, která nabízí stále nové příležitosti, podporuje a pobízí. Přijmeme-li, že Boží láska je bezpodmínečná, že Otcovu náklonnost si nelze koupit ani zaplatit, pak budeme moci milovat nade všechno, odpouštět druhým i v případě, že se k nám zachovali nespravedlivě. V opačném případě náš rodinný život přestane být prostorem porozumění, podpory a povzbuzení, a stane se místem ustavičného napětí a vzájemného trestání se.

Výraz *chairei epi te adikia* označuje něco záporného, co se usadilo ve skrytu lidského srdce. Je to jedovatý postoj člověka, který se raduje, když vidí, že je na někom páchána nespravedlnost. Tuto větu doplňuje věta následující, která je formulována kladně: *synchairei te aletheia: raduje se z pravdy*. To znamená, že se raduje z dobra druhého, když je uznávána jeho důstojnost, když jsou oceňovány jeho

schopnosti a jeho dobré skutky. To je nemožné tomu, kdo se musí neustále srovnávat s druhými a soupeřit s nimi, včetně vlastního partnera, až se dokonce skrytě raduje z jeho neúspěchů.

Když člověk, který miluje, může druhému prokázat dobro nebo když vidí, že se druhému daří dobře, má z toho radost, a tím oslavuje Boha, protože „*Bůh miluje radostného dárce*“ (2 Kor 9,7); náš Pán si zvláště cení toho, kdo se raduje ze štěstí druhého. Pokud nežijeme svou schopnost těšit se z dobra druhého a soustředíme se hlavně na své potřeby, odsuzujeme se k životu, ve kterém je málo radosti, protože Ježíš řekl: „*Blaženější je dávat než dostávat*“ (Sk 20,35). Rodina musí být vždycky místem, o kterém ten, kdo udělá v životě něco dobrého, ví, že to všichni budou oslavovat s ním.

Kéž nás milí čtenáři slova dnešního příspěvku z exhortace papeže Františka **Amoris laetitia** (Radost z lásky) – O lásce a rodině ve štědré míře povzbudí a přivedou na cestu smýšlení o radosti, která dokáže zázračně oživovat každé společenství, je-li sdílána srdcem. Duch Páně je radostný, štědrě obdarovává a k radosti nás vybízí. Bůh miluje radostného dárce...

Za naše Centrum pro rodinu jsme Vám k letošním Vánocům připravili malý dárek v podobě **Adventního putování Svätou zemí**. Můžeme tak společně v průběhu tří večerů „navštívit“ Betlém, Nazaret a Jeruzalém. Bližší informace naleznete na stránkách www.BiHK.cz/pastorace rodin. Těšíme se na Vás.

Přejeme Vám pokojné a radostné období – požehnané Vánoce.

Ze srdce Vám rád žehná

Diecézní centrum pro seniory

Stáří v Bibli (8)

Hlavní protagonisté stáří v biblických knihách pozdního židovství – pokračování

Eleazar

Mezi důležité skutečnosti pozdního starozákonního židovství patří bezesporu hnutí spojené s povstáním Makabejců, které je popsáno v deuterokanonických Makabejských knihách. Obě knihy vyprávějí o boji Židů proti seleukovským vládcům za náboženskou a politickou svobodu. Název knih pochází od příjmení (*makkabi* = kladivo) daného hlavnímu hrdinovi Judovi. Druhá kniha Makabejská tvoří samostatný spis částečně se kryjící s první stejnojmennou knihou, i když není jejím pokračováním.¹ Začíná před nástupem Antiocha Epifana, končí smrtí Judy Makabejské a zahrnuje období zhruba 15 let. Vznik lze datovat nejspíše do 1. poloviny 1. století před Kristem. Styl knihy se vyznačuje kazatelskou rétorikou typickou pro hellenistickou literaturu. Autor ji vydává

za stručné shrnutí pětisvazkového díla Jásona z Kyrény; jeho záměr je především pedagogický (snaha vychovávat). Kniha je určena Židům alexandrijské diaspory s úmyslem probudit v nich solidaritu se spolubratry v Jeruzalémě. Autorovi leží na srdci především osud chrámu jako centra náboženského života podle Zákona. Náboženský zájem odsouvá do pozadí zájem striktně historický – kniha vyzvedá hrdinský příklad mučedníků pro věrnost Zákonu (Eleazar a sedm bratrů).² Pro 2 Mak je příznačná víra v zázračné zásahy Boží a zákonická zbožnost věřících, která necouvne ani před mučednickou smrtí.³ Kniha se vyznačuje věroučně významnými a ve Starém zákoně ojedinělými výpověďmi o vzkříšení z mrtvých, odplatě po smrti i o modlitbě za zemřelé.⁴

Jedním z hlavních protagonistů věrných Zákonu je jeho znalec Eleazar (srov. 2 Mak 6,18-31), vážený a všemi uctívaný stařec, jenž dosáhl věku devadesáti let. Příběh Eleazara je zasazen do období vlády Seleukovců, kteří chtěli využít jeho příkladu k přijetí pohanských zvyků Židy, k němuž byl nabádán⁵ a jenž ve své podstatě představoval nevěrnost a odpadnutí od víry.⁶ Přestože dostal radu jak záležitost obejít, Zákon nepřestoupil.⁷ Svoji oddanost vůči Božím zákonům realizoval věrností největší – vstupem na popraviště.

Jeví se téměř jako paradoxní, že celý problém se točí kolem vepřového masa, které Mojžíšův zákon zakazoval všem Židům. Avšak pouze zdánlivě jde o pozření tohoto masa. Především jde o lásku k Bohu, která spočívá v poslušnosti vůči jeho příkazům. To ovšem evidentně nepochopili lidé, kteří vedli Eleazarův proces a považovali se za jeho přátele – stařec si přece jen mohl život zachránit chytrostí nebo lépe klamem. Tato chytrost však stojí v protikladu moudrosti stáří. Eleazar uvažuje správně a zanechává tak kladný příklad lidské důstojnosti a vnitřní svobody. Eleazarovo stáří, jak je popsáno v úvodu příběhu, je provázáno krásným vzhledem (srov. 2 Mak 6,18). To znamená, že pokročilý věk nemusí nutně znamenat ztrátu krásy – krása starého člověka nespočívá v pružném těle, ale v kráse duše, která se projevuje ve vizáži a v chování. Tuto krásu získávají ti, kteří jsou krásní svým charakterem. Mladí lidé mohou být zdánlivě krásní i bez charakteru, avšak staří lidé jsou krásní pouze tehdy, pokud se rozvinul jejich charakter. Krásný charakter je ovocem poslušnosti vůči Bohu a jeho příkazům. Tím Eleazar zanechal cenný příklad mladé generaci, na niž mu evidentně záleželo (srov. 2 Mak 6,24-28).

Veronika Čepelková)

1 Srov. BIČ, M. Výklady ke Starému zákonu V. Knihy deuterokanonické. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996, s. 278. ISBN 80-7192-150-5.

2 Srov. HŘEBÍK, J. Speciální úvod do knih Starého zákona.

3 Srov. BIČ, M. Výklady ke Starému zákonu V. Knihy deuterokanonické, s. 278.

4 Srov. HŘEBÍK, J. Speciální úvod do knih Starého zákona.

5 Pozření vepřového masa, pro Židy „nečistého“.

6 Srov. RAVASI, Gianfranco. Biblické postavy: liturgický rok s osobnostmi Bible. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009, s. 192. ISBN 978-80-7195-188-9.

7 Srov. BIČ, M. Výklady ke Starému zákonu V. Knihy deuterokanonické, s. 295-296.

(Pozvánka

Diecézní centrum pro seniory podzim 2022

- 13. 12. – Adventní setkání seniorů – Hradec Králové, Nové Adalbertinum
- 31. 12. 2022 – 4. 1. 2023 – Silvestr a Nový rok v Římě s návštěvou Castel Gandolfa a Ostie

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké náměstí 32

500 03 Hradec Králové

telefony: 495 063 661

737 215 328, 734 435 360,

e-mail: dcs@bihk.cz

www.dcsk.cz www.simeon.cz

Deset (dobrých) důvodů, proč nejít ke zpovědi

Deset (dobrých) důvodů, proč nejít ke zpovědi:
z tohoto provokativního názvu vycházel příspěvek regenta
Apoštolské penitenciárie, **Mons. Krzysztofa Nykiela**,
na semináři o Dnešním slavení svátostné zpovědi.

Úvaha Mons. Nykiela byla proložena výřky řady běžných „výmluv“, proč se vyhýbat svátosti smíření, počínaje tvrzením, že o svých hříších má člověk raději mluvit přímo s Bohem. Jistě, poznamenal, „není nemožné dosáhnout odpuštění i přímým rozhovorem s Bohem v modlitbě, ale „nikdy si nemůžeme být jisti“. A právě v této jistotě spočívá základní rozdíl mezi odpuštěním, o které se v pokorné modlitbě k Bohu žádá a v které se oprávněně doufá, a odpuštěním získaným při slavení svátosti smíření.

- **Druhým důvodem** je tvrzení, že „nerad o sobě vyprávím člověku, jako jsem já“. Nykiel však poznamenal, že penitent stojí před knězem, tedy tím, na koho Ježíš zde na zemi přenesl svou moc odpouštět hříchy. Nejde tedy o to vyprávět o svých záležitostech druhému člověku, nýbrž dát se milovat Bohem, a to v celém svém já, včetně toho, co na sobě nenávidíme a co On zachraňuje.

- **Třetí motivací** je, že kněz může být větší hříšník než já. Je pravda, připustil přednášející, že kněz se někdy bohužel může ocitnout v horší morální situaci než kajcíník, ale je třeba mít na paměti, že k tomu, aby rozhřešení bylo platné, není nezbytně nutné, aby zpovědník byl svatý nebo ve stavu milosti. Proto vzdát se zpovědi kvůli nejistotě ohledně morálního stavu zpovědníka by bylo jako vzdát se lékařské péče kvůli nejistotě ohledně zdravotního stavu lékaře.

- Nevím, co říct – to je **čtvrtá výmluva** a možná jedna z nejrozšířenějších

námitek, ale také snadněji překonatelná, protože je zcela subjektivní a záleží na odpovědnosti kajcíníka. Nevědět, co říci o sobě a svém životě, znamená neumět číst sám sebe, znát se a adekvátně se hodnotit. Nevědět, co o sobě říci svému zpovědníkovi, značí, že člověk neprovedl pečlivě zpytování svědomí a nedokázal rozpoznat, co v jeho životě není v souladu s evangeliem a Boží vůlí.

- **Pátý důvod:** Stydím se. Jistě, řekl regent, stud není způsoben setkáním s druhým člověkem nebo pouhým psychologickým ostychem, ale je spojen s hříchem, s nutností vyznat se ze svého zla. Církev, matka a učitelka milosrdenství, nás však učí dvěma základními prvky, které je dobré znovu objevit. Za

prvé, stud za hřích je již prvním zdravým příznakem citlivosti svědomí, které si ještě nezvyklo na zlo; je tedy pozitivním faktorem. Druhým prvkem, na který se často zapomíná, je skutečnost, že stud za spáchané zlo je nedílnou součástí pokání, které je třeba vykonat za hřích: není třeba se jej zbavovat, ale skrze Boží milosrdenství jej takřkajíc navrátit jako pravý a řádný kající skutek.

- **Šestou motivací** je: Říkám pořád to samé. Opakovaná slabost ve stejných hříších není důvodem k tomu, abychom se zpovědi vzdali, ve skutečnosti je to přesně naopak. Pouze pokorné odevzdání se Bohu umožňuje bojovat a zvítězit nad neřestmi, které mohou spoutávat a svírat naši duši.

• **Sedmou výmluvou** se brání lidé, kteří říkají: Nedopouštím se závažných hříchů. Mons. Nykiel zdůraznil, že je jistě milostí nedopouštět se hříchů, jako je vražda nebo krádež, ale při zpytování svědomí je třeba dobře zvážit i všechna ostatní přikázání.

• **Osmý důvod:** Nechodím ke zpovědi, protože minule se mi to nelíbilo. Nežřídka se stává, že zpovědní rozhovor plně neuspokojí, ale pokud člověk opravdu nemůže jinak, stačí změnit zpovědníka.

• Spíše banální je **devátý důvod:** nechodím ke zpovědi, protože zpovědnice ve mně vyvolává klaustrofobii. Trochu jako ti lidé, vysvětloval Nykiel, kteří říkají, že nechodí na mši, protože nesnášejí kadi-dlo nebo vůni svíček.

• Jistě závažnější byl **desátý důvod:** Nevěřím ve zpovědní tajemství. Kněz, zopakoval v této souvislosti regent, je požádán o „svátostnou pečeť, což je smlouva uzavřená přímo s Bohem a s církví, podle níž vše, co kající kněz svěří, s ním zemře a žádná pozemská autorita, ať už z jakéhokoli důvodu, nemůže v tomto ohledu zasáhnout“. Církev totiž „stanovuje nejvyšší trest pro ty, kdo úmyslně porušují pečeť svátostného tajemství: exkomunikaci laetae sententiae, vyhrazenou Apoštolskému stolci“. L'Osservatore Romano

Zdroj: Vatican news)

Synodálně v běžném životě

V synodálním procesu konaném v celé církvi je nejčastější praxe vzájemné naslouchání a častější rozhovory na aktuální téma. Jde o posílení vzájemných vztahů a kontaktů a je to i podnět k přemýšlení o vážných otázkách a problémech našeho života, světa i církve.

Neměli bychom také zapomínat na aspoň občasné rozhovory sami se sebou. V dialogu s Bohem se ocitáme v pravdě života, jak ho vidí On. Jsme v pravdě života, i když si klademe otázky, které se častěji ozývají v našem srdci a volají po odpovědi. Nezodpovězené otázky člověka zneklidňují víc než cokoliv jiného. Obírají nás o čas, oslabují naši odvahu odvážněji a srdnatěji nést náročnosti života a vedou dokonce i k pochybování o smyslu života.

Německý týdeník Die Tagespost k této aktivitě napomáhá tím, že připravil otázky k zamyšlení pro lidi různého věku, povolání i vzdělání. Některé z nich mohou povzbudit a inspirovat k rozhovoru i nás.

- 1. Jaké otázky v poslední době vás nejčastěji zneklidňují?
- 2. Kdo vás v životě motivuje k přemýšlení nejvíc?
- 3. Které osobnosti v našem světě obdivujete?
- 4. Jaké z biblických slov vás oslovují nejčastěji?
- 5. Kde a jak trávíte svůj volný čas?
- 6. Které chyby odpouštíte druhým nejrychleji?
- 7. Co je pro vás i dnes velký zázrak?
- 8. Z čeho máte největší obavy?
- 9. Které otázky byste rád položil Pánu Bohu?
- 10. Co vám dává pravidelná modlitba a život z víry?

Otázky si můžete i rozšířit o jiné další. Tak se do synodálního procesu zapojíte i vy. Odpovědi nemusíte nikam posílat. Jde o to nezůstat vězet v otázkách života a církve v zjetí dnešního světa, který se spokojuje s mediálním postojem k věcem a problémům našeho začínajícího 21. století.

Mons. Josef Socha)

Nejlepší vánoční dárek – prostří místo u vánočního stolu hladovějícímu dítěti

Jestliže nevíte, co darovat letos pod stromeček, máme pro vás tip na dárek, který udělá radost všem lidem dobré vůle a navíc reálně mění lidské životy. Hnutí Mary's Meals pomáhá už více než dvěma a čtvrt milionu dětí na celém světě. Poskytuje jim vydatné jídlo v místě jejich vzdělávání, aby se mohly lépe soustředit a hodně se toho naučily. To přináší naději příští

generaci a doslova zachraňuje životy. Letos o Vánocích se můžete k hnutí připojit a prostříit jeden nebo i více virtuálních talířů u vašeho stolu za pouhých 459 Kč. Tím zajistíte jídlo jednomu dítěti na celý školní rok. Stůl prostřete zakoupením tištěného nebo elektronického poukazu na eshopu <https://eshop.marysmeals.cz/darkovy-poukaz-misto-u-vanocniho-stolu/>, případně navštivte www.mistouvanocihostolu.cz.

◀ Zrekonstruovaný zámek v Hoješíně

◀ Komunita hoješinských sester je vždy připravena přijmout hosty

Řeholní řády a kongregace v královéhradecké diecézi (11)

Kongregace Školských sester Sv. Františka

Rokokový zámek v Hoješíně si nechala v polovině 18. století postavit rodina Schonfeldů a Berků z Dubé. O 200 let později se stal útočiskem Školských sester Třetího řeholního řádu sv. Františka. Kongregaci založila v roce 1843 v Rakousku Antonie Lamplová. Působí v osmi zemích světa, mezinárodní komunitu otevřela na Sicílii. V Čechách ji najdeme vedle zmíněného Hoješína u Seče také v nedalekých Slatiňanech, v Praze, Brně a Liberci.

„Žijeme podle Evangelia a podle ideálů sv. Františka,“ říká sestra Gratia Štulířová, představená řeholní komunity v Hoješíně. „Věnujeme se výchově, vzdělávání a všemu, co rozvíjí člověka. Naše sestry pracují jako učitelky, vychovatelky, katechetky, psychologičky, terapeutky, ale i zdravotní sestry a sociální pracovnice.“

Historie Hoješína

Po roce 1950 směly řádové sestry pracovat jen v domovech důchodců a u mentálně postižených. Františkánky pečovaly o děti

s mentálním postižením v Ústavu sociální péče ve Slatiňanech. Po dovršení důchodového věku tam ale nemohly zůstat. Dům, kde dříve pracovaly, musely opustit. Silně poškozený zámek kousek od Slatiňan našla a v roce 1958 zakoupila pro tyto sestry Eliška Pretschnerová, česká provinciálka a posléze generální představená Kongregace Školských sester sv. Františka. Polorozbořený, původně přízemní lovecký zámek si sestry tehdy, pod hlavičkou české katolické charity, vlastníma rukama přestavovaly pro účely charitního domova. Je ironií osudu, že po dokončení domova řádových sester byla sestra Eliška komunisty přinucena jej odevzdat státu a sestry si objekt musely pronajmout. Rekonstrukce domova byla dokončena v roce 1961 a brzy zde začala žít komunita sester. I když byly i nadále sledovány tehdejšími režimem, snažily se žít zasvěcený život naplno a sloužit podle možností i místním obyvatelům. Česká katolická charita ukončila provoz domova v roce 2005, kdy se sestry přestěhovaly do zrekonstruovaného mateřince v Praze-Břevnově a v Hoješíně zůstala jen malá komunita.

Po šedesáti letech užívání se technický stav budovy zhoršil natolik, že bylo třeba přistoupit k rekonstrukci. Ta začala v roce 2019. Bylo nutné řešit nevyhovující vytápění zámku, havarijní stav kanalizace, elektřiny i vody a snížit vlhkost v ubytovacích prostorách. Zrekonstruovaný zámek požehnal v neděli 30. května 2021 královéhradecký biskup Jan Vokál. Ke Školským sestrám sv. Františka má blízko, ve stejné kongregaci žila jeho teta sestra Anděla Vokálová. Ta se podle svědectví dalších sester denně modlila za svého synovce, žijícího tehdy po emigraci v Římě.

Hoješinský zámek byl při té příležitosti pojmenován Dům sestry Elišky, neboť sestra Eliška Pretschnerová je velkou osobností Kongregace školských sester. Do společnosti vnášela hodnoty osobních, žitých vztahů a úcty mezi lidmi a lásku ke stvoření. Vždy byla otevřená pro rodiny a mladé, kteří přijížděli. *„Myšlenka péče o rodiny provází Hoješín i nadále. Od června 2021 je nově dům otevřený rodinám a všem, kdo k nám chtějí přijet si odpočnout a načerpat fyzických i duševních sil.“*

Řeholnice nezapomínají na své zemřelé sestry

Rekonstruovaný klášter v Hoješíně požehnal biskup Jan Vokál

Srdcem kláštera stále zůstává kaple zasvěcená Nejsvětější Trojici, v níž se dochovaly zbytky původní štukové výzdoby. Je světlá, moderní a prostorná. V době mého noviciátu se tu scházelo ke společným modlitbám až přes 50 sester,“ říká sestra Gratia.

Hoješín a sestra Eliška Pretschnerová

Druhý vatikánský koncil, od jehož zahájení nás dělí 60 let, se stal přelomovým okamžikem v moderních dějinách katolické církve. K pokoncilové obnově významně přispěl i hoješínský klášter.

Sestra Eliška Pretschnerová šířila myšlenky pokoncilní obnovy Církve v naší zemi. Její zásluhou se tady dávaly do pohybu dokumenty druhého vatikánského koncilu, liturgické i jiné. Tady se studovaly a rozepisovaly. V době hluboké totality toto místo vydávalo svědectví o tom, že Církev žije. To byl velký přínos nejen pro naši diecézi, ale i pro Církev v Česku.

V Hoješíně, který sestra Eliška milovala a často navštěvovala, žila po svém návratu z Říma, kde od roku 1970 po dvě období vykonávala službu generální představené Školských sester sv. Františka. Vrátila se v roce 1983. Měla už svoje roky, ale neodpočívala. Byla to žena širokého rozhledu, znala situaci mezinárodní kongregace, ovládala několik cizích jazyků. Znovu usedla k psacímu stroji, překládala články ze zahraničních časopisů, opisovala formační materiály. Starala se také

o nemocné sestry, pracovala na zahradě. Zdravotních obtíží a bolestí ale postupně přibývalo a sil ubývalo. Služebnice Boží sestra Eliška Pretschnerová OSF zemřela na začátku května 1993 a byla pochována na hřbitově v nedalekých Slatiňanech. Beatifikační proces bývalé české provinciálky a generální představené Kongregace Školských sester sv. Františka zahájil v červnu 2001 tehdejší královéhradecký biskup Dominik Duka. Nový tribunál a novou historickou komisi, která pokračovala v diecézní části procesu blahorečení, jmenoval v dubnu 2017 jeho nástupce Jan Vokál.

” Měla jsem to štěstí, že do pokoje v prvním patře, kde poslední roky sestry Eliška žila, mě před časem zavedla postulátorka procesu sestry Zdislava Nosková.

Nic se tady nezměnilo. Zařízení zůstalo přesně tak, jak bylo. Včetně starého psacího stroje, na kterém sestra Eliška pracovala na oněch dokumentech druhého vatikánského koncilu. Všechno je původní. Na zdi visí maturitní fotografie výjimečné ženy. Její blízkost k lidem byla obdivuhodná. Když jsem se s ní poprvé setkala, bylo to při vizitaci. Mně bylo kolem dvaceti let a byla jsem celá rozechvělá, na co se mě bude ptát. Ona měla takový malý sešitek, sedla si proti mně, měla modré oči a ty se dívaly až na dno lidské duše. A položila mně otázku, kterou jsem vůbec nečekala. „*Jsi šťastná?*“ Odpověděla jsem „*Ano, sestro Eliško, jsem šťastná.*“

A ona řekla „*Když budeš věrná Bohu, budeš ještě šťastnější.*“ Jak říkám, bylo mně dvacet. Začínala jsem ještě s několika sestrami v Domově důchodců v Šolínově ulici v pražských Dejvicích. 320 starých lidí, všechno jsem se učila. Byly jsme na začátku řeholního života, tajně jsme vstoupily do řádu, tajně v civilu jsme žily v tom ústavu. Pocházela jsem z klasické moravské rodiny a teď jsem viděla, že život není jednoduchý. Že tam žijí babičky a dědečkové, jejichž děti je tam daly. Bylo třeba jim vytvořit nový domov, vstřícné a bezpečné zázemí. Hledala jsem, jak postupovat, jak se učit. Sestra Eliška mně radila „*Měj hodně ráda lidi. A dovol, aby lidi měli rádi tebe. Otevři se tomu, buď sama sebou, dělej rovné kroky,*“ prostě mě nastavila do života. Jsem jí za to moc vděčná. Bylo to opravdu nádherné setkání. Potom se samozřejmě několikrát opakovalo a já jsem vždycky viděla její nadšení pro lidi, pro Boha, pro Církev, pro druhý vatikánský koncil. Ona chtěla, když se překládala liturgie do českého jazyka, aby všichni lidé měli přístup k těm tajemstvím. To byla žena Církve, žena lásky. A jak byla veliká, tak byla prostá, to na ní bylo krásné.

” Letos na jaře byla diecézní část beatifikačního procesu SM Elišky Pretschnerové OSF ukončena. Slavnostní mši svatou v sobotu 28. května poděkovaly sestry v katedrále Sv. Duha v Hradci Králové nejen za dar života sestry Elišky, ale i za všechny milosti obdržené během práce na tomto procesu.

◀ Vždy dobře naladěné

◀ Sestry se nebojí žádné práce

„Z jedné věci se raduji: Naučila jsem se milovat nepřátele a snažila jsem se naučit tomu i sestry. A mnohé pochopily. Učme se milovat Kristovým způsobem, protože jen to je láska. Všechno ostatní je sebeláska, tedy citlivost, domýšlivost, zkrátka docela obyčejná pýcha. Často bereme jako osobní urážku, když někdo nechápe naši dobrou vůli, když neocení naši dobrou snahu. Je to pýcha, vždyť přece vůbec nezáleží na tom, koho Bůh použije k naší výchově. Ta přecitlivělost vůči sobě musí pryč a Pán Bůh ji sám odbourává různým přehlížením, neuznáním. Cíl je tak blízko, je tak krásný, co na tom, jestli se nás cestou někdo nešeterně dotkne? Třeba o tom ani neví. Jen rány dávají tvar věcem i životu. Je jich hodně třeba, má-li se vytvořit umělecké dílo, a tím musí být náš život za každou cenu“, to jsou slova sestry Elišky Pretschnerové.

Narodila se 26. září 1911 v rodině hraběcího lesníka v Nových Zámčích v Čechách, dřívější okres Městec Králové. Vyrůstala se čtyřmi sourozenci v láskyplném prostředí uprostřed lesů. Po celý život jí zůstala láska ke stromům, k zeleni, k volné přírodě. Proto také neznala prostřednost, směřovala vždy výš, a to bez ohledu na obtíže cesty. Z rodiny si přinesla cenné a potřebné vlastnosti pro život a službu ve svém novém domově, jímž se od roku 1930 stala Kongregace Školských sester sv. Františka. V prostotě a pokoře sloužila sestrám, církvi a všem lidem, kteří jí byli na blízku. Ani v těžkých podmínkách a okolnostech,

zvláště v době pronásledování Církve a řeholí v době komunismu, neztrácela víru a naději a stále věrně a vytrvale šla vpřed a ukazovala cestu. Milovala Krista celým srdcem a milovala také celým srdcem lidi. Všechny, s kterými žila a kterým sloužila. Projevovala každému člověku úctu a pozornost k jeho potřebám. Milovala zvláště chudé a znevýhodněné lidi, měla soucit s trpícími. Její životní heslo „chci být malá“ znamenalo nestavět se do středu všeho dění, sloužit a milovat, odpouštět a znovu a znovu začínat.

Současnost Hoješina

„Jako Školské sestry sv. Františka jsme poslány přinášet radostnou zvěst o Kristově lásce nejen skrze službu, kterou prokazujeme, ale zvláště modlitbou, příkladem života i svou pouhou přítomností,“ pokračuje představená sestra Gratia. V Hoješíně momentálně žije komunita tří sester. Snaží se naplňovat svoje charisma: být důvěrně spojené s Bohem uprostřed apoštolské i jakékoliv jiné práce, odpovídat na znamení doby a potřeby Církve, vychovávat vším, co děláme, pro celkový rozvoj člověka, ve františkánské prostotě a úctě ke stvoření.

Po rekonstrukci do kláštera k nám znovu přijíždějí rodiny, děti, mládež a vlastně kdokoliv na rekreaci, na dovolené. Věnujeme se jim, jak každý potřebuje. Jsme k dispozici k duchovním rozhovorům, přímluvné modlitbě. Pro naše hosty

připravujeme dům i park, takže je to denně také o manuální práci: údržba domů, parku i sadu.

Hoješín je ideálním místem pro rodinné nebo farní dovolené, pro letní tábory. Svým ústraním a tichem zve k exerciciím a pobytům v samotě. Právě zájem o pobyty zde nás vedl k rozhodnutí zámeček zrekonstruovat a nabídnout lidem ještě širší využití. Chystáme duchovní obnovy pro rodiny, děti a mládež. A jsme otevřené pro každého, kdo by chtěl přijet a duchovně načerpat, pobýt s námi. Mnozí se k nám vrací i jako brigádníci, a to pak zažíváme silné chvíle při společné práci, stolování a modlitbě.

Na počátku jsme se věnovaly výchově a vzdělání děvčat, dnes je naše působení daleko pestřejší, věnujeme se křesťanské formaci a výchově pro celkový rozvoj člověka. Naše působení je zaměřené hlavně na pastorační. Pořádáme tábory, na rekreaci k nám rády jezdí křesťanské rodiny s dětmi. Vyučujeme v okolí náboženství, věnujeme se lidem, seniorům, pořádáme různé školní programy. Například Poselství křesťanských svátků. Navštěvujeme také sanatorium Topas v Seči, kde vedeme katecheze pro tamní klienty, stejně jako povzbuzujeme pacienty sešského penzionu pro seniory. Tak popsala současný život v Hoješíně sestra Gratia Štulířová, představená tamní řeholní komunity.

Prsten

Prsten se nosil v každé době a byl vždy znamením vážnosti a výjimečnosti. Jeho nošení bylo do jisté míry střeženo právem a stanovoval hodnotu, kterou dotyčný měl. Lásku je prstenem a prsten nemá konce, říká lidová moudrost, podle níž zlomený prsten znamenal ztrátu lásky, ale také zradu.

V Římské říši dávali císařové jako odměnu za hrdinství právo nosit prsten. Zpočátku příslušelo toto právo pouze legátům a senátorům. Ve starověkém Řecku bylo nošení prstenu označením svobodného člověka. Pythagoras (kolem 570–510 př. Kr.) vyzývá, aby lidé nezdobili prsten obrazem Boha, neboť Bůh není svázán s časem. V pozdějším období se prsten stal znamením vyslanců, symbolem politické třídy a také deklaroval vyšší společenské postavení.

Prsten hraje důležitou roli i ve Starém zákoně, kde faraón dává Josefovi svůj prsten a ustanovuje jej druhou osobou po sobě a správcem Egypta (Gn 41,42). Předání prstenu tedy znamená i udělení zvláštní moci. Král Achašveroš (Xerxés I.) předává prsten Hamanovi (Est 3,10) a pak Mordechajovi (Est 8,2). V knize proroka Agea (Ag 2,23) je prsten znamením vyvolení. V Novém zákoně se píše o prstenu v příběhu o marnotratném synu, který se vrací domů a jeho otec přikazuje, aby mu dali na

ruku prsten (Lk 15,22). V křesťanství představuje prsten věrnost, která zavazuje, ale spojuje se také s významem času a kosmosu. Už první křesťané, následující pohany, nosili prsteny. Na nich byly křesťanské symboly: holubice, ryby, kotva, Alfa a Omega, kříž, monogram Krista a palma, jak je k tomu vybízel Klement Alexandrijský (150–211/216?).

Mezi prsteny vyšších prelátů zaujímá zvláštní postavení tzv. **rybářský prsten papeže** (*anulus Piscatoris*). První zmínky o něm jsou z 13. století, kdy jej používal papež Klement IV. k pečetění dokumentů, papežských breví a privátních listin. Je potřeba zde poznamenat, že oficiální dokumenty – bully – papežové označují olověnou pečetí (nazývaná slovem *bulle*) a nikoliv rybářským prstenem. Na *bulle* jsou zobrazeni apoštolové – svatý Petr a Pavel. Na rybářském prstenu je svatý Petr vrhající rybářskou síť do vody a kolem této scény je jméno panujícího papeže. Praxe označování

listin rybářským prstenem skončila až roku 1842, od kdy se začalo používat razítko se stejným motivem jaký je na prstenu.

Rybářský prsten dostávali papežové při svém nastoupení do úřadu (v minulosti u korunovace) od kardinála komořího svaté církve (*camerlengo*), který jej navlékl na prst. A kardinál komoří po smrti papeže tento prsten také rozbíjel kladívkem (poprvé v roce 1521). Toto gesto označovalo období uprázdnění papežského úřadu (*sede vacante*). Rozbitý prsten se pak vkládal v látkovém pytlíčku do rakve k papeži. Dnes se jen rydlem udělají škrábance přes symboliku prstenu, aby se již nemohl používat.

Rybářský prsten, zhotovený ze zlata, měla v minulosti během své služby většina papežů, jako symbol hlavy církve, i když jej nenosila. Papež Benedikt XVI. tento prsten přijal při inauguraci od děkana kardinálského kolegia a na rozdíl od jiných papežů jej nosil denně.

(Prsten z odkazu kardinála Miloslava Vlká uložený na Biskupství českobudějovickém. Archiv BCB)

Nejedná se však o jediný typ prstenu, který papežové nosili. Při korunovaci byl hlavě církve navlékán na prst **korunovační prsten**. Ten byl větší, neboť se nosil na pontifikální rukavice při slavnostních bohoslužbách a byl bohatě zdobený drahými kameny. Běžně však papežové nosili, stejně jako jiní biskupové, lehčí prsteny zdobené drahými kameny, které odpovídaly módě dané doby. Papež Jan Pavel I. během svého krátkého pontifikátu nosil prsten se symbolikou II. Vatikánského koncilu ve tvaru mitry ze zlatého proužku, jeho nástupce svatý Jan Pavel II. prsten ve tvaru zlatého kříže, jenž nosil papež svatý Pavel VI. Současná hlava církve, papež František, nosí jednoduchý stříbrný pozlacený prsten. Nejraději má však svůj jednoduchý stříbrný prsten, jenž nosil jako kardinál.

Biskupský (opatský) prsten se stal znakem biskupské hodnosti zhruba v 7. století. Jeho používání potvrdila synoda v Římě roku 610. Od 9. století představoval prsten symbol vlády biskupa nad jeho biskupstvím. Díky tomu se stal jedním ze dvou předmětů (druhým byla biskupská berla), který vstoupil do boje o investituru v průběhu 11. a 12. století. Císaři Svaté říše římské si totiž dělali nárok předávat berlu a prsten novým arcibiskupům, biskupům a opatům u lenního slibu církevních hodnostářů. To ale uráželo papeže a oslabovalo moc nejvyššího úřadu v církvi. Po podpisu Wormského konkordátu z 23. září 1122 císař předával na znamení světské moci žezlo. Berla i prsten se pak staly symboly duchovní vlády.

Ⓢ Biskupský prsten uložený na Biskupství královéhradeckém

Biskup obdrží prsten při svém svěcení a měl by jej nosit stále. Klement Alexandrijský (150–211/216?) v jednom ze svých děl (*Pedagogos*) píše, že prsten není ozdoba, ale slouží jako znamení pečeti, které se musí všeobecně chránit. Vychází ze starověkého a antického chápání významu prstenu: prsten symbolizoval především moc panovníka, jenž byl v mnoha starověkých kulturách bohem nebo nejvyšším veleknězem. Svatý Ambrož (340–397) uvádí (*Expositio evangelii secundum Lucam*), že prsten je pečeti upřímné víry a zapečetěné pravdy. Prsten je znamením smlouvy, která symbolizuje jednotu biskupa a diecéze, které biskup slouží. Stejně je to v případě opata a kláštera. Prsten je znamením víry, se kterou se Kristus zasnoubil jako se svou snoubenkou – Církví. Durand z Mende, OP (1230–1296) píše (*Rationale*), že prsten se navléká na čtvrtý prst proto, že je v něm žíla, vedoucí až do srdce, tedy pramen života. Pro papeže Inocence III. (1161–1216) je prsten na ruce darem Ducha Svatého: prst Boží je zde. Innocenc III. dále píše, že prsten označuje dokonalost darů od Krista, ale také symbolizuje věrnost, kterou Kristus slíbil své snoubence Církvi (*De sacro altaris mysterio*).

Při obřadu biskupského svěcení obdrží nový biskup od světitele prsten na prsteník pravé ruky se slovy: „*Přijmi prsten, znamená věrnosti a vyzbrojen pravou vírou ochraňuj církev, aby jako nevěsta Kristova byla svatá a neposkvrněná.*“ Biskupské prsteny v minulosti měly dva rozměrové typy: ten větší se nosil na pontifikálních rukavicích. Ve středověku společně s palliem obdrželi od papeže metropolitě také prsten. Nejstarší zachované prsteny biskupů měly formu odpovídající tvaru prstenu monarchy. Od 13. století se začínaly zdobit drahými kameny, mnohdy ve tvaru kříže. Od 16. století se zavedl zvyk vyrábět prsteny společně s náprsním křížem, se stejnou výzdobou z drahých kamenů, jejichž výběr byl ovlivněn liturgickými barvami.

Z tohoto hlediska je proto zvláštní **kardinálský prsten**, který dává papež kardinálům. V minulosti byl ozdoben safírem, jenž byl obtočen věncem diamantů, nebo erbem kardinála či jeho monogramem, neboť kardinál byl knížetem Církve.

Ⓢ Biskupský prsten uložený na Biskupství královéhradeckém

Dnešní prsteny kardinálů jsou převážně zdobené symbolem kříže nebo kalvárie. Tento prsten je tak výzvou k následování Krista, který dal svůj život za Církev.

Od 11. století nosili někteří opati **opatský prsten** jako zvláštní privilegium udělené Apoštolským stolcem. Od 14. století měli prsten opati a protonotáři, kterým bylo uděleno právo nosit mitru. Od 15. století je předání prstenu novému opatovi věleňeno do obřadů opatské benedikce (*žehnání*). Také mnohé abatyše měly právo nosit prsten, ale je těžké jasně stanovit, kdy k tomuto privilegium v některých řádech došlo. Nižšímu kléru nebylo dovoleno nosit prsten, avšak v průběhu dějin se ustálil zvyk, kdy mnohé kapituly kanovníků dostaly právo prsten nosit.

Dalším prstenem představujícím duchovní charakter je **prsten zasvěcených panen**. Již v době svatého Ambrože, ve 4. století, byla praxe nošení prstenu zasvěcenými pannami. Vyplývá to z jeho spisu O pannách (*De virginibus*). Obecně se tento zvyk rozšířil v průběhu 12. a 13. století, o čemž svědčí pontifikály z té doby. Tento zvyk se rozšířil také na ženské řády, kdy po věčných slibech řeholnice obdrží prsten, jenž symbolizuje věrnost Kristu v zasvěcení se panenství a čistotě. Do zvláštní kategorie pak patří **prsteny zásunbní a manželský**. O těch však bude lépe napsat při výkladu o obřadu uzavření svátosti manželství.

P.ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhic, O.Cr., Ph.D.)

Převzato s laskavým svolením redakce Setkání, diecézního zpravodaje Českobudějovické diecéze.

Úvahy o tajemství Vánoc: stát se sám pro ostatní darem

„Už aby bylo po Vánocích,“ řekl mi dost otráveně člověk měsíc před jejich slavením. Nechápal jsem tento postoj. Pro mě jsou Vánoce vždy nový, krásný a radostný zážitek. I když jsou reklamy k těmto svátkům už okoukané a mnozí kolem nich chodí docela bezmyšlenkovitě, těšíme se na Vánoce každý rok. A právě proto, že my lidé svou úspěchaností, vnitřním neklidem, někdy i otráveností jsme je ze života neodstranili, je znamením, že tyto svátky mají hlubší rozměr, než jim často připisujeme.

Za jejich symbolikou se ukrývá něco mnohem tajemnějšího a většího, než je to lidské. To, co neodmyslitelně patří k posvátnosti těchto dní, je nejen stromeček, bohatě prostřený stůl, ale jsou tu i dárky. Na ty náš postmoderní svět, svět, který přepočítává všechno do roviny ekonomické, nemůže zapomenout.

Síla daru nespočívá ve velikosti, ale v úmyslu dárce

Dárek je něco hluboce lidského. Jím člověk vyjadřuje vztah k někomu, kdo je mu blízký, komu chce vyjádřit svou vděčnost a lásku. Je to zvláštní pocit, když vidíme, jak se malé dítě dovede zaradovat nad dárkem, který nalezne pod stromečkem. Jako by v něm byl ukryt nejen kus jeho dalšího života, ale vyjádření, že na něj někdo myslí a má ho rád.

Kdo má větší radost z daru? Ten, kdo ho přijímá, anebo kdo ho dává? Vyprávěla jedna matka: Syn byl na vojně a na Vánoce nepřijel. Ze svého vojenského žoldu nakonec každému něco malého poslal. Matka dostala opravdu maličkost, ale když si uvědomila, že syn na tento dárek z toho mála, co dostává, ještě ušetřil, to mělo pro ni větší cenu, než kdyby dostala něco mnohem vzácnějšího. Pocítila tajemnou sílu daru. Ta nespočívá v jeho velikosti, ale v úmyslu, se kterým je dáván.

Když se podíváme na tajemství Vánoc ve světle křesťanské víry, pak nalezneme počátek radosti a podmanivé krásy v Bohu samém. Bůh se stává člověku darem v Ježíši Kristu. Vstupuje do lidských dějin a dává jim smysl. „*Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem.*“ (list sv. Pavla Titovi). Vánoce nás svým poselstvím učí nejen vzpomínat na dětská léta, ale staví nás do reality našich dní a povzbuzují, abychom se pro ty kolem nás stávali darem. Manželka manželovi, rodiče dětem, děti rodičům, prezident národu, profesor studentům a žáci učitelům. Do takto nabídnutého daru nedává člověk jen něco ze své peněženky, ale je tam i kus jeho srdce.

Svůj dar můžete posvětit láskou

Možná, že už máte všichni dárky nakoupené a přemýšlíte, zda se budou líbit, anebo si s obavou říkáte: „*Neměl bych přece jen koupit něco dražšího, lepšího?*“ Nemusíš kupovat nic nového. Můžeš ale ještě zakoupený dar posvětit novým úmyslem. Snaž se o to, aby byl opravdu dán pod stromeček tvou láskou. To bude bohatství, které tam zůstane, i když už se časem a používáním opotřebuje. Tímto úmyslem vzkřísíš ve svém vlastním srdci touhu nejen dárky přijímat, ale možnost stávat se těm kolem darem lásky.

Že to není možné? Zkus to právě o těchto Vánocích. Poznáš, že láska projevená třeba jen nepatrnou věcí se ti mnohonásobně vrátí a obohatí nejen ty kolem, ale i tebe samého. Objevíš potom do větší hloubky smysl Vánoc a tajemství Božího narození.

Mons. Josef Socha)

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Giovanna Fumagalliová, Davide Biollo

My a děti

Jak příchod dítěte promění vztahy mezi manželi

Publikace předkládá duchovně bohaté a přitom praktické uchopení partnerského vztahu poté, co se do něj narodí dítě. Co dělat, aby to mezi partnery zase klapalo? Jak si projevovat vzájemnou lásku uprostřed denního shonu? Co je podstatné při výchově k víře? K čemu je dobré sdílení s jinými páry? *Brož., 112 str., 299 Kč*

Stefano Gorla

O zázraku Vánoc

Jak se malý myšák spřátelil s papežem

A jak se může malý myšák spřátelit s papežem? Myšák Jirka žije se svou velkou rodinou v Římě. Na útěku před kočkou narazí na papeže Františka. Padnou si do oka, papež ho pozve k sobě a vypráví mu o smyslu vánočních svátků: *Brož., 56 str., 249 Kč*

Dopis z misíí – Mexiko

Milí přátelé!

Posílám srdečný pozdrav z Mexika a zvláštní vzpomínku v modlitbě!

Zde na jukatánském poloostrově je říjen misijním měsícem, ale také obdobím tropických bouří a hurikánů. Dva jsme mohli pocítit z dálky, prakticky se nám vyhnuly, díky Bohu. Jeden z nich zasáhl Kubu, potom zpustošil Floridu a vyžádal si přes 100 obětí.

Letos jsem měl konečně příležitost zúčastnit se naší diecézní pouti k Panně Marii Guadalupské. Jedná se o největší mariánské poutní místo na světě odtud vzdálené přes 1000 km. Nachází se v Mexiko-City a každý rok tam připutuje kolem 8 miliónu

věřících. Každá diecéze v Mexiku má každoročně vyhraněn svůj den pro diecézní pout'. Letos jsme připutovali s velkou radostí ze všech koutů naší diecéze, s prapory farností a v různých tradičních krojích. Byl to odlesk naší pestrobarevné diecéze, kde kromě mayské tradice najdeme komunity z různých oblastí Mexika, kteří přinesli svoje zvyky a tradice. A byla cítit radost, že pandemie zeslábla a mohlo se opět putovat. Panně Marii jsme předložili naše úmysly: ty osobní, farní, ale obzvláště diecézní. Jsme nová diecéze, založená před dvěma lety a máme co dělat, aby se u nás všude zřídily obvyklé farní, děkan-ské a diecézní struktury. Kromě toho jsme dali do chodu diecézní synodu, souběžně s celosvětovou synodou svolanou papežem Františkem. V diecézi analyzujeme situaci a hlavní úkoly a perspektivy do budoucnosti. Příští rok bude všeobecné zasedání, ze kterého má vzejít dokument s programem do příštích let. Náš pan biskup svěřil zvláštním způsobem tento úmysl Panně Marii.

V Guadalupe se právě slaví jubilejní rok 100 let od ochrany milostného obrazu před atentátem. U vchodu je vystaven zcela ohnutý ocelový kříž, který při výbuchu stál před obrazem Panny Marie, kterému se však vůbec nic nestalo.

Před několika lety navštívil baziliku také papež František. Požádal si, aby mu nechal čas pod milostným pohledem Panny Marie. V tichu, bez jiných pobožností. A tak seděl půl hodiny před obrazem Panny Marie. Nechal, aby na něho hleděla a on našel něhu, oporu a povzbuzení v jejím pohledu. Když papež mluví o Matce a jejím pohledu, tak je to spojeno s tímto setkáním s Pannou Marií Guadalupskou. A tak jsem si při pouti kromě mše svaté a společného

růžence s naším biskupem také našel půl-hodinku, abych hleděl na Pannu Marii a ona hleděla na mě. A přitom jsem pama- toval na všechny, kdo se svěřují do mých modliteb. A domů jsme si dovezli onen Mariin pohled, co nás povzbuzuje v pokračování každodenní misijní práce.

Panna Maria Guadalupská má svůj svátek 12. prosince a Mexiko se v ty dny ukáže ve všech svých barvách. Je to neuvěřitelná slavnost ve všech městech a vesnicích, kde lidé vyjdou do ulic s vlajkami, šátky, přehozy, sochami a obrazy, ozdobenými auty, trojkolkami či koly, se sochami na zádech, houkačkami a světly... Panna Maria Guadalupská je hvězdou evangelizace. Od 16. století umožnila přijetí evangelia a dodnes je ochránkyní katolické identity mexického národa.

Kéž i Vy pocítíte blízkost a něhu mateřského pohledu Panny Marie! Děkuji za spojení, modlitbu a veškerou podporu.

P. Jiří Brabec LC, Mexiko)

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Immaculée Ilibagiza, Steve Erwin (ed.)

Odpustila jsem

Obnova srdcí po genocidě v Rwandě

Kniha je silným svědectvím o lásce, která je silnější než smrt: o tom, jak se Immaculée podařilo vzdát se touhy po pomstě a z hloubi srdce odpustit vrahům své rodiny. V síle této životodárné zkušenosti zatoužila vnášet lásku a naději i do svého okolí, potažmo do mnoha dalších lidských srdcí rozervaných nenávisť. Brož., 244 str., 369 Kč

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové
e-mail: pmd@missio.cz, FB: PapezskaMisijniDila
www.missio.cz

Jak pomáhá Tříkrálová sbírka

Dvaadvacátá Tříkrálová sbírka proběhla opět naživo a v hradecké diecézi vynesla celkem rekordních 21,1 milionů korun pro nemocné a potřebné. Do ulic vyrazilo sice méně koledníků a chodili hlavně venku kvůli epidemickým opatřením, ale koledovali s o to větším nadšením a nasazením. Dárci mohli přispívat také do kasiček na veřejně přístupných místech ve svých regionech, dárcovskou SMS nebo online na www.trikralovasbirka.cz.

Darované peníze již pomáhají v desítkách charitních zařízení a službách pro nemocné, seniory, handicapované, rodiny s dětmi a lidi v tísní v našich regionech i v zahraničí. Naše Charity byly a jsou nablízku pacientům a potřebným lidem i v této krizové době.

Kde pomáhají darované peníze

- Hospicovou péči, která je oporou rodinám pečujícím o těžce nemocné blízké, podpořily z výtěžku sbírky Charity v Havlíčkově Brodě, Hradci Králové, Červeném Kostelci, Pardubicích, Ústí nad Orlicí, Litomyšli, Chrudimi i v dalších místech.
- Ve Dvoře Králové nad Labem z vykoledovaných peněz podpořili pěstounské rodiny z Centra Klubko, v Jilemnici zajištění provozu Mateřského centra Rodinka, v Přelouči rekonstrukci a vybavení Jakub klubu pro děti a mládež.
- Poličská Charita z tříkrálových darů podpořila službu Otevřené dveře pro lidi s duševním onemocněním a vznik nového Centra duševního zdraví ve Svitavách.
- Na Náchodsku, v Dolním Újezdě, Ústí nad Orlicí i v dalších oblastech použili vybrané prostředky na podporu Charitní pečovatelské služby, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením.
- Charity v Trutnově, Dobrušce a Studenci z darovaných příspěvků nakoupily potřebné zdravotní pomůcky na pomoc svým klientům terénních služeb.
- Oblastní charita Nové Hrady u Skutče z části výnosu sbírky pořídila bezbariérové svozové auto pro imobilní klienty denního stacionáře a sociálně terapeutických dílen.
- Na Kutnohorsku, Jičínsku i v dalších regionech z tříkrálových darů podpořili dobrovolnické programy na pomoc nemocným, seniorům, handicapovaným a znevýhodněným dětem.

Jak sbírka pomáhá na Orlickoústecku – Charitní pečovatelská služba

(Foto: Oblastní charita Ústí nad Orlicí)

Oblastní charita Ústí nad Orlicí z Tříkrálové sbírky pravidelně podporuje také činnost pečovatelské služby. Pečovatelky denně dojíždí ke stovce seniorů a lidí se zdravotním postižením i do vzdálených obcí v regionu.

Klienti si je pochvalují a jsou za pomoc vděční, o čemž svědčí i poděkování vnučky jedné z klientek: „Domluvila jsem na pátek mimořádnou návštěvu Charitní pečovatelské služby Letohrad. Netušila jsem, jak bude babička potěšena. Když jsem k ní přišla a jako vždy jsem ji hlasitým pozdravem probudila, místo odpovědi na pozdrav mi s úsměvem řekla: ‚Byla tu ‚Charitka‘ a přinesla mi i buchtu. A zítra přijde Maruška!‘ To už jsem věděla, že dnes to ničím netrumfnu. Jsem ráda, když vidím, že se babička těší na známé tváře vašich pečovatelek a moc děkuji za vaši práci.“

- Naše Charity věnovaly část výtěžku rovněž na dobročinné projekty pro chudé rodiny s dětmi a potřebné lidi v Indii, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové. Konkrétně na kvalifikační kurzy pro nevyučené a nezaměstnané mladé lidi, na dětské večerní vzdělávání v oblasti Bangaloru, a také na podporu nemajetných školáků a vysokoškolských studentů v oblasti Belgaum.

>>> Pokračování ze strany 31

Jak sbírka pomáhá na Havlíčkovobrodsku – Encéčko pro děti a mládež

(Foto: Oblastní charita Havlíčkův Brod)

Havlíčkovobrodská Charita podpořila z části výtěžku Tříkrálové sbírky i Nížkoprahové denní centrum pro děti a mládež Encéčko. Do klubovny tak mohli pořídit nové vybavení, jako jsou například pomůcky pro tvoření, deskové hry nebo projekční závěsné plátno. To slouží k promítání filmů a realizaci preventivních programů nebo přednášek. Klub projde také celkovou renovací. Celý tým eNCéčka velmi děkuje za poskytnuté finanční prostředky.

Tolik konkrétní příklady využití výtěžku Tříkrálové sbírky 2022.

Více se dozvíte také na

www.hk.caritas.cz

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu, že i v těchto těžkých časech myslíte na nemocné a potřebné.

Poděkování patří také všem koledníkům, dobrovolníkům a charitním pracovníkům, kteří nám pomáhali při organizaci sbírky. Díky také všem, kteří Charitám umožnily umístit tříkrálovou kasičku – úřadům, farnostem, obchodům, lékárnám, firmám, různým provozovnám a institucím.

Přejeme Vám klidné a požehnané Vánoce! V novém roce 2023 hodně štěstí, lásky a sil!

(AKTUALITY)

Diecézní charita byla oceněna Medailí rektora UHK za pomoc válečným uprchlíkům z Ukrajiny

Hradec Králové: U příležitosti Dne boje za svobodu a demokracii a Mezinárodního dne studentstva ocenil rektor Univerzity Hradec Králové prof. Kamil Kuča nejen akademiky a studující za šíření dobrého jména UHK u nás i v zahraničí, ale udělil také Medaili rektora UHK naší Diecézní katolické charitě za významnou pomoc válečným uprchlíkům z Ukrajiny již od vypuknutí konfliktu. Ocenění, kterého si velmi vážíme, převzala naše ředitelka Ing. Anna Maclová na společenském večeru UHK ke dni svátku 17. listopadu, kde poděkovala všem našim pracovníkům, dobrovolníkům a také spolupracujícím organizacím za nasazení v pomoci uprchlíkům z Ukrajiny. Patří k nim i Univerzita Hradec Králové, která s námi spolupracovala při zajištění dobrovolníků v hradeckém KACPU.

Pracovníci našeho Integrovaného centra pro cizince, Dobrovolnického centra a Charity pomáhají válečným uprchlíkům již od počátku konfliktu a byli jsme i nedílnou součástí KACPU HK. Poskytujeme utečencům, kterými jsou především maminky s dětmi, odborné poradenství, provázení, potravinovou pomoc, kurzy češtiny a další potřebné služby. Více na www.hk.caritas.cz a www.uhk.cz.

Jana Karasová)

Dobročinná sbírka na podporu chrudimské domácí hospicové péče

Chrudim: Většina pacientů si přeje strávit poslední etapu života ve svém domácím prostředí, obklopeni svými blízkými a rodinou. Právě jim je určena domácí hospicová péče Oblastní charity Chrudim. Její tým tvoří zdravotní sestry, sociální pracovníce, pracovníci v sociálních službách, psychologka či duchovní. Službu poskytujeme v Chrudimi a okolí, v případě potřeby dojíždíme i do obcí a měst vzdálených až do 30 km.

Na podporu této služby je vyhlášena dobročinná sbírka na dárcovské platformě Donio.cz. „Cílem dobročinné sbírky je vybavit službu domácí hospicové péče zdravotními pomůckami pro naše pacienty a zajistit profesionální vybavení pro celý hospicový tým. O službu je mezi veřejností velký zájem, který dále narůstá,“ říká ředitel chrudimské Charity Roman Pešek.

Patronkou sbírky je známá operní pěvkyně a místní rodačka Dagmar Pecková, která chrudimskou Charitu dlouhodobě podporuje. Více na www.chrudim.charita.cz. Za podporu děkujeme!

Michaela Horníčková)

ⓘ Celostátní Cenu Charity převzala Petra Zíková z rukou jejího ředitele Mgr. et Mgr. Lukáše Curyla a prezidenta Mons. Pavla Posáda v katedrále Sv. Víta. Foto: Jakub Žák

Celostátní Cenu Charity letos obdržela Petra Zíková z Hradce Králové

Praha/HK: Devět laureátů převzalo celostátní Cenu Charity 2022 v pražské katedrále Sv. Víta v pátek 21. října. Za naši diecézi byla tento rok zaslouženě oceněna Petra Zíková z Oblastní charity Hradec Králové. Petra je dlouholetá spolehlivá koordinátorka dobrovolníků, Tříkrálové sbírky, a přitom zvládá i propagaci.

Petra Zíková je srdcař, který dokáže ostatní přesvědčit a nadchnout. Organizuje řadu dobročinných akcí, přispívá k úspěchu Tříkrálové sbírky a poradila si i s omezeními v době pandemie. Jejím významným počinem je zejména Kamínková benefice pro Sluníčko a lůžkový hospic. Je také skvělou manželkou a mámou dvou už dospělých dětí. Petra je zkrátka žena se sluncem v duši a srdcem na dlani. „Cenu Charity jsem převzala s dojetím a velmi si jí vážím. Vnímám ji jako ocenění všech pracovníků naší Charity, dobrovolníků a také všech, kdo nám pomáhají při Tříkrálové sbírce a benefičních akcích. Naše Charita je pro mě synonymem přátelství, profesionality a pravdivosti. Jsem pyšná, že patřím do jejího týmu,“ říká Petra Zíková, které moc děkujeme a gratulujeme!

Jana Karasová)

Evropské ocenění pro Domov sv. Josefa

Praha/Žireč: Domov sv. Josefa, středisko Oblastní charity Červený Kostelec, v říjnu získal Cenu Evropské komise za udržitelny rozvoj za revitalizaci barokní rezidence a dlouhodobý přínos pro lehčí život s roztroušenou sklerózou, a to i díky hlasování mnoha z vás. Cenu jsme převzali z rukou ředitelky Asociace společenské odpovědnosti, Lucie Mádlové, a moderátorky DVTV, Daniely Písařovicové, která je i podporovatelkou Domova. Ocenění není jen pro naše vedení a tým, který za evropskými projekty stojí. Patří také všem kolegům, kteří denně obětavě pomáhají lidem s roztroušenou sklerózou, i našim klientům. Moc si toho vážíme. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Jan Staněk)

(KALENDÁŘ AKCÍ

Kutná Hora

■ 5.–8. prosince, Vánoční strom splněných přání, Centrum Přístav (Jiřího z Poděbrad 289) od 9 do 17 hod.

Přijďte splnit malá vánoční přání našim seniorům a potěšit je drobným dárkem. Jejich přání budou zavěšená na ozdobném vánočním stromečku v Centru Přístav. Každý, kdo přijde, si může vybrat přání konkrétního seniora a pak jej splnit. Během akce si také můžete prohlédnout a zakoupit výrobky klientů z našich dílen. Zkrátka potěšit i sebe nebo pořídit dárečky pro své blízké. Výtěžek z prodeje bude věnován na materiál a provoz dílen Centra Přístav. Pořádá Oblastní charita Kutná Hora. Více na www.kh.caritas.cz a na facebooku.

Náchod

■ 8. prosince, Benefiční koncert Bratří Ebenů, Divadlo Dr. J. Čížka od 19 hod.

Na podporu nemocných roztroušenou sklerózou vystoupí opět bratři Ebeni. Přijďte si užít adventní koncert a poslechnout populární písně. Předprodej: www.beraneknachod.cz a v infocentrech Hronov, Nové Město n. Met., Červený Kostelec a Česká Skalice. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Havlíčkův Brod

■ 10. prosince, Vánoční koncert, kostel Nanebevzetí Panny Marie od 16 hod.

Účinkuje pěvecký sbor Oříšek pod vedením Jana Kletečky. Na varhany hraje Václav Růžek a Julie Čapková na klarinet. V průběhu koncertu můžete podpořit dobročinnou sbírku pro handicapovanou Leničku. Pořádá Oblastní charita Havlíčkův Brod. Více na www.hb.caritas.cz.

■ 23. prosince, Živý betlém a divadlo Betlémské světlo, Havlíčkově náměstí od 10 do 17 hod.

Přijďte si pro betlémské světlo. Můžete se i občerstvit teplou polévkou, svařákem a cukrovím. **Společně pak v 16 hodin přivítáme Živý betlém.** Výtěžek akce poputuje na dobročinnou sbírku pro handicapovanou Leničku. Pořádají Oblastní charita Havlíčkův Brod, Mezi stromy z.s., Skaut Klub, město Havlíčkův Brod, Semitam s.r.o. a Fokus Vysočina. Více na www.hb.caritas.cz.

Nová Paka, Jičín

■ polovina prosince 2022 – konec ledna 2023, Putovní výstava příběhů z Indie

Nová Paka, klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie Jičín, kostel sv. Jakuba.

Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity. Více také na www.adopce.hk.caritas.cz.

Přes poznání i tanec jsme si blíží, ukázalo letošní Setkání národů

Již podeváté ožilo hradecké Adalbertinum festivalem Setkání národů ve čtvrtek 10. listopadu. Svou kulturu, umění, tradice i národní kuchyni na něm představilo 25 zemí čtyř kontinentů. Dopolední program pro školy i večerní koncert pro veřejnost se nesl v duchu motta „Protančíme spolu celý svět“. Festival se těšil velkému zájmu veřejnosti. Návštěvníci i studenti nejvíce oceňovali pestrou prezentaci cizokrajných kultur, etnické workshopy a ochutnávky. Mnozí byli překvapeni, že v našem kraji žije tolik národností, a vítali příležitost více poznat jejich kulturu a zvyky. A to je i záměrem této tradiční akce – spojovat národy a bořit předsudky prostřednictvím vzájemného poznávání.

„Je to skvělá akce. Dozvěděly jsme se spoustu nových věcí o různých zemích. Mohly jsme si vyzkoušet i tance, zabubnovat si, něco si vyrobit a taky ochutnat“, neskrývaly nadšení žákyně 5. ročníku ZŠ Masarykova z Rychnova nad Kněžnou, které byly na festivale poprvé a nejvíce se jim líbil tanec indiánů z Ekvádoru a také ukrajinský nebo indický stánek.

Také cizinci byli rádi za příležitost představit nám svou zemi a připravám věnovali spoustu času. Většina z nich přišla do Česka za prací, studiem nebo rodinou. Někteří k nám utekli před válkou nebo nesvobodou. Lidé obdivovali především jejich pestrobarevné národní kostýmy, tradiční předměty, exotické hudební nástroje a také vynikající ochutnávky. Z afrického kontinentu se letos prezentovaly Eritrea, Ghana, Kenya, Maroko, Uganda a Zimbabwe. Za Evropu pak Arménie, Bělorusko, ČR, Turecko a Ukrajina. Z Jižní Ameriky to byly Ekvádor, Chile, Kolumbie a Peru. Nejvíce stánků bylo z Asie – Čína, Filipíny, Indie, Indonésie, Kyrgyzstán, Mongolsko, Pakistán, Sýrie a Vietnam.

Festival vyvrcholil večerním koncertem, který se nesl v duchu letošního motta „Protančíme spolu celý svět“. V úvodu návštěvníky i cizince pozdravila ředitelka hradecké Diecézní charity Ing. Anna Maclová, honorární konzul Mongolska Pavel Rejchrt a prorektorka UHK dr. Pavlína Springerová. Poté jsme se „přenesli“

ⓘ Hlavním mottem letošního 9. ročníku festivalu Setkání národů bylo „Protančíme spolu celý svět“. Foto: Aneta Maclová

ⓘ Dopolední program Setkání národů byl opět určen především studentům škol, kteří si vyzkoušeli národní tance pěti zemí a odnesli si také spoustu nových poznatků z návštěvy prezentačních stánků i workshopů. Foto: Aneta Maclová

s indiánskou skupinou Chayag do latinskoamerického Ekvádoru, s Robenem Mlauzi a Divokými bubny zase do afrického Zimbabwe. Ukrajinské národní písně i tance zazpívali Nataliya Ivanova a Radist. Do Arménie jsme „zavítali“ se zpěvačkou Alvinou Aghajanyan. Publikum si získali také interpreti a tanečníci z Asie – Sarnai z Mongolska, Kintari z Indonésie, kteří předvedli tanec v tradičních maskách, Bety z Vietnamu nebo studentka Smarthi z Nepálu. Aplaus sklídl i orientální tanec se světelnými efekty v podání Khattiy z Česka. Přehlídku završil společný song a tanec se skupinou Chayag o radosti ze života v souladu s přírodou.

Setkání národů doprovodila i řada výstav, jako „Hradec Králové očima ukrajinských malířů“, Anna Artemenko: „Vstaň a jdi!“ (příběhy ukrajinských utečenců). Výtvarné práce cizinců z POS MV ČR Kostelec nad Orlicí, obrazy Haliny Ohii japonskou technikou Oshibana nebo příběhy z Indie z projektu Adopce na dálku hradecké diecézní charity.

Akci uspořádalo Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, Filozofickou fakultou UHK, Ministerstvem vnitra ČR, SUZ MV ČR – PoS Kostelec nad Orlicí a Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ. Záštitu nad festivalem převzal primátor Hradce Králové.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/31/04 je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Více na www.cizincihradec.cz.

Jana Karasová)

 **HOSPIC
ANEŽKY
ČESKÉ**

 **HOSPIC
ANEŽKY ČESKÉ
AMBULNÍ**

Poskytujeme komplexní hospicovou péči - kombinaci zázemí lůžkového zařízení i terénní služby přímo v domácnostech pacientů, doplněné o ambulanci paliativní péče zaměřenou na léčbu bolesti.

**Oblastní charita Červený Kostelec přeje čtenářům časopisu Adalbert
poklidné prožití adventní doby a šťastný vstup do nového roku.**

Tento rok jsme mohli prožívat velkou radost z otevření nového centra denních a terénních služeb. Bylo otevřeno za účasti zástupců Biskupství královéhradeckého a Diecézní katolické charity Hradec Králové.

KONCERT K NEDOŽITÝM 90. NAROZENINÁM JIŘÍHO STREJCE,
skladatele, varhaníka a regenschoriho katedrály Sv. Ducha v letech 1957-2001

ADVENT V KATEDRÁLE

CANTORES CANTANT

pěvecký sbor ZUŠ Františka Kmocha v Kolíně

SQUADRA RISONANTE

pěvecký sbor Biskupského gymnázia
a Církevní ZUŠ v Hradci Králové

Václav Uhlíř / Václav Metoděj Uhlíř – varhany
Jakub Hrubý – baryton, sbormistr
František Novák – sbormistr

smsticket

KUP VSTUPENKU NEBO
ZJISTI VÍCE INFORMACÍ

vstupné 200 Kč
děti / studenti zdarma

Neděle 18.12.2022 v 17 hodin
katedrála Svatého Ducha, Hradec Králové

Braunensis Art
PRODUCTIONS

HRADEC KRÁLOVÉ

Cantium